

REDACTIA
Arad, Str. Aulloh (Adam)
ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 6
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 luna fl. 1.
N-rile de Duminică pe
an fl. 2.--
Pentru România și Uniunea
pe an 10 franci.
Manuscrisurile nu se dau înapoi.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulloh (Adam)
INSERȚIUNILE:
de 1 str. zărnind: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.
Scrisori nesfrăucate nu se
primesc

Anul III.

Număr de Duminică

Nr. 8.

SUB NOUA STĂPÂNIRE.

(Ș.) Dam în alta parte a foaiei noastre amănunte despre chipul cum a fost primit în Dietă noul guvern Széll.

Aci vrem să tragem numai înveștămintele cuvenite.

Bate la ochi întâiu de toate, că noul prim-ministru nu a pomenit un singur cuvânt despre naționalități. Parcă nici n'ar fi în țeara aceasta Români, Sârbi, Slovaci și Sași, ori dacă sunt, mulțumirea între ei e atât de deservită, încât nu se simte nevoie ca conducătorii țerii să-și mai risipească gândurile și asupra noastră.

Fără îndoială, că faptul acesta este o urmărire firească a stării slabe în care tângesc azi toate naționalitățile. O parte dintre Sași s'au dat de mult birnici guvernului. Cei verzi mișcă anevoie, din cauza „betrănilor” cari sunt încă tot ei d'asupra. Românii sunt deșbinași. Slovaciile asteaptă ca lupta tot noi s'o reincepem. Sârbiile sunt strimțorați cu cele bisericesti.

Scurt: de la congresul naționalităților încoace naționalitățile n'au mai dat nici un semn de viață.

De ce stăpânirea să ne iee deci în seamă?

Ba au fost între noi și cuminți de aceia, cari ziceau, că o luptă mai teapănă a noastră i-ar cuminți pe Unguri, făcându-i să se lase de luptele nemiluite dintre dinșii și uniți să se întoarcă împotriva noastră.

Bată că ei s'au împacat însă, pe când noi stăm tot răsleți. Ba un fruntaș al luptelor noastre ne serie amărit că nu știe, dacă se va putea porni vre-o lucrare oare-care, din pricină, că alt fruntaș nici până acum nu a putut să uite supărările d'acum trei ani, măcar că fruntașii aceștia se împăcaseră odată cu mare alaiu chiar.

Suntem incredințați însă, că în fața stărilor de lucruri atât de grele pentru noi, cei certați ori vor trece peste supărări și vor intra în luptă bărbătește, ori vor rămânea d'oparte, ear' curentul cel sănătos, ce trebuie să se nască, va scoate la iveală și va împinge în frunte bărbați cari să se povățuiescă numai de sfințenia și interesele cauzei naționale.

În luptă nu se poate altfel. Că dacă se vor opri în drum bărbații, să se certe ca babele, pe când satul arde, dușmanul găsește sat neîngrădit. Partidul lui Apponyi a luptat contra lui Tisza și Bánffy peste un pătrar de veac. Acum se împacă. Numai noi Românii să nu tragem înveștămintele din nimic?

E vorba apoi să vedem dacă se mai găsește în Țeara-Ungurească un

sfetnic al Monarhului cu credință cătră legi!

Széll a spus în Dietă că va face ca legea să fie lege pentru toți, fărăosebire de naționalități. Să-l punem la încercare.

În comune românești să cerem limba protocolară românească.

La comitat, unde în congregație avem și noi scaunele prescrise de lege, de asemeni să cerem respectarea legii de naționalități și protocolul să se ia în românește.

Și să arătăm pe toți slujbași, cerând îndepărtarea lor, dacă nu știu limba poporului care-i plătește.

Să vedem apoi dacă pentru naționalități mai este drept de întrunire! Ori și sub Széll vestiți d'alde Páris și Csukay vor putea să-și bată joc de lege, fără a fi pedepsiți.

Toate acestea le pot încercași și face fruntașii români din ori ce parte și fără multă sfătuire împreună, rămânând ca pentru alte lucruri mai mari, conferințe ori congrese, să se chibzuească toți căți s'au arătat destoinici în reluarea luptei.

A sta și mai pe departe așa, e să ne părșim înșine drepturile, e a ne face vinovați de nelmplinirea unei mari datorii: să încercăm toate căile pentru a ieși din împasul în care ne sbatem!

Ungurii s'au recules și s'au împăcat când toată lumea li credea mai în strimțoare și mai la cușite.

Dacă nu vom avea tăria să-i urmăm, învățând din cele pășite, nici măcar dreptul de a ne mai plânge cui va nu-l mai putem avea!

Austriecii împotriva Jidanilor. Dieta țerii Austria-de-jos, unde e și orașul împărătesc din Viena, numără 72 deputați, din care aproape două treimi sunt antisemiți. Viena singură trimite acolo 16 deputați, din care 6 numai, așa zisul oraș de mijloc, unde locuiesc bogătanii Oveii: banchieri, industriași și neguțători, cari sunt aproape hotărâtori în toate. Acum însă în dieta sus amintită s'a făcut propunerea, ca numărul deputaților să se sporească până la 90; adică cu 12 mai mulți, pe cari să-i alegească cetățenii ce plătesc fie și numai 1 fl. dare.

Totodată însă așa au schimbat legea că partea aceea a orașului Viena, unde hotărăse bogătanii Oveii, să alegească de acum înainte numai un singur deputat.

Nu încapă îndoială, că schimbările aceste vor fi primite. Așa se apără dincolo de cutropirea oveiiască, pe când la noi Jidanii tot mai mari domni se fac, încât fără învoacala lor nu se poate face nimica.

Instalarea

I. P. Sale noului Metropolit.

Duminica viitoare se va face la Sibiu instalarea noului metropolit Ioan Meșianu. S'au luat toate măsurile, ca sərbarea să se petreacă în chip înălțător. O mare parte a deputaților congresului național bisericesc se vor duce cu acest prilegiu la Sibiu.

Noul guvern în Dietă.

În ședința de Mercuri, 1 Martie n., toți miniștrii, cari alcătuiesc noua stăpânire și anume: Széll, ca ministru-president și la interne; Lukács, ministru de finanțe (care a fost și până acum); Hegedüs, ministru de comerț (nou) în locul lui Darányi, care a trecut la ministerul de agricultură; Wlassics, culte și instrucțiune publică, (ca până acum); Plosz, ministru de justiție, (nou, în locul lui Erdély, care se duce); Fejérváry, horvezime, ca și până acum; groful Széchenyi, ministrul pe lângă persoana M. Sale (ca și până acum); Cseh, ministrul Croației s'ar înfățișat Dietei, fiind salutați cu „ajőm” uri chiar și de cătră opoziție.

Mai întâiu a luat cuvântul primul ministru Széll, desfășurându-și într-o vorbire lungă de trei ore, programul, adică gândurile după care vrea să cărmuiască țara.

Întâiu a declarat că va respecta constituția; în această privință se va ține strins de legile dualistice din 1867, prin care Ungurii ajunseră adică ceea-ce nu erau mai înainte; nu va întortochia, zice — înțelesul lor altfel, de cum spune slova lor.

Cât privește administrația, adică direcțiile comitatense, despre care mereu e vorba că va trece în mâinile slujbașilor nu alesi de cetățeni ci numiți de stat, zice, că va păși pe drumul mijlociu, adică numai puțin va schimba autonomia comitatelor, luând unele drepturi pe seama statului.

În ale agriculturii va urma pe calea colonizării și a parcelării moșiilor statului la țărani.

În justiție a promis, că va veghea ca ficărăia să i-se facă deplină dreptate fără deosebire de religie, naționalitate și de treaptă socială.

Numai să nu rămână vorbe goate, ca și până acum, făgăduelile capului noiei stăpâniri. Ungurii toți zic, că Széll e cel mai cinstit și cu minte așezată dintr'nșii; nici nu se poate asemăna cu cei ce ocărnuiau până acum țara.

Noi, se înțelege, nu punem nici un crezământ pe vorbele politicianilor unhuri; ci atunci vom începe a crede în bunul cumpăt și cinstea lor, când vom vedea, că s'au îndreptățit în fapte.

EVANGELIA SCRISĂ ȘI ÎMPODOBITĂ

DE

M. S. REGINA ROMÂNIEI

București, 5/17 Feb.

S'a expus, în Palatul Ateneului Român, Evangelia scrisă și ilustrată de M. S. Regina pentru biserică episcopală dela Curtea-de-Argeș.

Opera Majestății Sale este în adevăr fără seamăn și la deservirea ei Suverana a lucrat zece ani.

Evangelia este scrisă și pictată pe pergamament, în chipul cel mai artistic. Fiecare filă este încadrată într-o ramă de argint, frumos încrustată și lucrată. O legătură specială și bogată permite închiderea și deschiderea Cărții Sfinte.

Trebuie s'o vezi, ca să-ți faci o idee de munca și atențiunea ce a reclamat această neprețuită podoabă, de arta și frumusețea cu cari a fost sereșită.

Evangelia, după cum am anunțat, este așezată și închisă într'un dulap special de sticlă, el însuși de o frumusețe și o bogă-

ție rară, executat într'adins la Viena, după desemnurile d-lui Lecomte de Nouy.

Acest dulap, așezat pe un fel de masă, care stă pe un postament îmbrăcat în roșu, susține deasupra o cupolă aurită, în virful căreia se ridică coroana regală cu cruce.

Dulapul este întreg lucrat în stilul măreței Bisericii episcopale. Strălucirea aurului se amestecă cu pietrele scumpe și cu pictura artistică executată în verde și albastru, închis și deschis, pe lângă care albul, risipit pe ici pe colo, se perde cu mult efect.

Evangelia stă așezată pe un fel de pupitru aurit, care o susține înclinată înainte.

La cele patru colțuri ale dulapului, în partea de sus, se ved suspendate patru candelere de aur, admirabil lucrate și împodobite cu pietre scumpe.

De jur împrejur, în partea de mijloc, se citește inscripția ce urmează:

„Unindu-se în cuget și simțiri cu prea pioșii întemeietori ai Bisericii episcopale din Curtea-de-Argeș, Regina României, Elisabeta timp de zece ani (1886—1892), a scris și a împodobit, cu mâna ei, această sfântă și Dumnezească Evanghelie, în amintirea dragei Sale fiice, Princesa Maria.

Opera fără seamăn a. M. S. Reginei va împodobi și mai mult măreța Biserică episcopală, căreia i-a destinat-o.

Evangelia este deschisă la: „A treia dela Mateiu”.

Publicul, abia anunțat, s'ă grămădește să admire regescul și artisticul dar.

DIN ROMANIA

Dela Senat.

În ședința dela 15/27 Februarie a Senatului României d. T. Maiorescu a interplat pe primul ministru d. D. Sturdza asupra lipsei de direcțiune în-partidul liberal-național, învinuindu-l de multe toate. D. Sturdza a răspuns arătând că n'are interpelatorul drept să acuze partidul dela putere, deoarece din câte a făgăduit țerii, a realizat multe legi folositoare. Astfel a făcut reforma înveștămintului și alte multe legi bune; a îndreptat apoi legi slabe făcute de conservatori și mai presus de toate a așezat pe temeiul tare creditul țerii, făcând o regulă deservită în vistieria țerii.

Senatul a luat la cunoștiință între lungi aplause răspunsul primului ministru.

Croații cătră M. Sa.

Chipul de ocărnuire turcesc, cu care fericeau țeara și popoarele nemaghiare toate stăpânirile ungurești de la Tisza până la Bánffy, e practicat întocmai și în Croația, mai ales de când stă în fruntea trebilor ei banul Khuen-Héderváry, un pașă tot atât de navalnic ca și ceilalți doi.

Și acolo domnește numai băta polițaiului și sulita gendarmului, și acolo numai cei mai stricați oameni se înfruptă din munca și sudoarea oamenilor cinstiți, ori-ce drept și dreptate e călcat în picioare în mod cât se poate de nerușinat și fără suflet.

Opoziția din Dieta croată, văzând, că absolut nimic nu poate ajunge de la locuitorul stăpânirii și slugile lui plecate, încă a cuprins fărâdele-gile ce se servesc într-o jalbă către M. Sa, depunând-o în Dieta, unde însă cum se putea prevedea, fu respinsă de majoritate. Pentru aceea însă petiția își are însemnătatea ei; scoatem dar' din ea, fiind-că e foarte lungă, cel puțin următoarele părți:

„Guvernul M. Voastre — așa începe — în regatul croato-slavono-dalmatin, de 15 ani încoace, nu se poate numi de loc o cârmuire constituțională, căci acest guvern nu respectează nici chiar libertatea personală, necum a permite ca cetățenii să și dea liberă expresiune liberei lor opinii în marginea legii, mai ales pe timpul alegerilor dietale. . .

„Activitatea direcțiilor pe timpul alegerilor în patria noastră nu se poate numi numai cu vorba de presiune asupra alegerilor, ci ea este în adevăr un lanț nesfârșit de crime și siluiri, faptuitorii cărora dinaintea sunt scuși de ori ce răspundere, ba sunt chiar răsplătiți și distinși pentru ele. . . Votantii opoșionali sunt scoși din listele electorale, ear' pe timpul alegerilor, ei sunt arestați pentru ca astfel să se exercite teroara asupra totalității. Când se fac votările, opoșionali sunt respinși de la vot sub pretexte de nimic și sunt înlocuiți de guvern cu alții, cari n'au drept de a vota. După ce se fac alegerile, persecuția se continuă: alegătorii opoșionali sunt forțați a plăti cheltuielile alegerilor, și mandatele opoșionaliilor aleși se nimicesc, chiar și când aceștia au întrunit unanimitatea voturilor. . .

„In comunele cele mai liniștite se trimite forța armată și îndată ce locuitorii dau semu a avea convingerea opoșională, se porcede împotriva lor ca împotriva răvrâților. . .

Adresa însăși apoi o seamă de casuri, unde alegătorii opoșionali au fost cu zecimi omorâți.

„Ear' majoritatea Dietei, condusă de guvern, căruia li dărește existența sa, urmează înaintea cu prigoniri împotriva opoșitionali, nimicind alegerile deputaților opoșitionali, chiar și când aceștia au fost aleși cu unanimitate. . . Abusând în mod neomenos de regulamentul Dietei, majoritatea exclude pe deputații opoșionali din 30-40 până la 70 ședințe, adică pe toată sesiunea parlamentară, fără ca ei să fi servit o cât de mică necuviință. . .

Descriind apoi pe larg cum e sugrumată ziaristica croată, adresa ajunge a vorbi despre raporturile dintre Ungaria și Croația și arătând că și aceste sunt cât se poate de rele.

Despre marina română.

Mai zilele trecute, în palatul „Ate-neului“ din București, un foarte distinț inginer de clădiri pe apă, dl *Christescu* a ținut o conferință „*Marina română în trecut, prezent și viitor*“, povestind apoi și afară de aceasta multe lucruri interesante despre cele mai mari corăbii ale altor state.

Dl *Christescu* spuse, că la începutul secolului 2-lea, adică tocmai când Imperatul Traian cucerise *Dacia*, locuitorii acesteia, *Dacii* aveau o societate de navigațiune al cărei sediu era în orașul *Apulum*, de pe *Mureș*; năile lor cărau sare și lemne din locurile aflătoare pe malul acestui riu, pe *Tisza* și *Dunărea* în sus. În veacul 12-lea, republica din *Bérlad* avea năi ce pluteau pe Marea-Neagră și luaseră într'un timp chiar și orașul *Odesa*. În veacurile 14-lea și 15-lea, *Moldovenii*, întovărășiți cu stăpânirea din orașul italian maritim *Genova*, aveau o marină înfloritoare, ear puterea ei era așa dezvoltată pe Marea-Neagră, încât aceasta purta multă vreme porecla de „*Lacul Moldovei*“. Timp de trei veacuri, marina aceasta își menținu puterea sa covârșitoare pe Marea-Neagră, ajunse la culme sub *Stefan-cel-Mare* și dispăruse numai când Turcii se făcură stăpâni peste Constantinopol.

Sub stăpânirea sultanilor cele două țerișoare române erau îndatorate prin diferite tractate a întreținea corăbii pe Dunăre; ear cu cât principatele române se făceau mai independente de poruncile sultanilor, cu atât mai mult hrăneau dor de a avea corăbii, cari să steie numai în slujba lor.

Cu venirea regelui Carol în România, marina română cu totul neatrănătoare s'a dezvoltat ca nici odată. Astăzi România are un număr mare de corăbii unele așa de puternice, ca ale altor state; și anume atât cele de războiu cât și cele ce stau numai în slujba negoțului. Cele dintâii pentru a se deprinde, fac călătoria prin cele mai departate țeri și mari: în Africa, America, Asia; ear' cele neguțătorești duc mărfuri până în Anglita, în marea nemțească unde e țeara Danemarca.

Ungurii se uită cu multă rivnă și zavistie la marina română, neputând să cuprindă, cum o „țerișoară mititică“ — cum li zice ei — care n'are decât a treia parte din numărul locuitorilor Ungariei, poate avea corăbii mai multe și mai puternice decât ei.

Afacerea Krivány.

Lucrurile se încurcă. — Alți vinovați.

După cum a fost de prevăzut, afacerea lui *Krivány* hoțul se încurcă pe zi ce trece. Aproape în fiecare zi judele de *Nyirő* desopere că sunt amestecați în furtișag și alții, în afară de cei cunoscuți până acum.

Astfel alaltăeri a fost ascultat *Rózsay Pál*, dela archivă. Acesta a recunoscut că astă vară *Krivány* s'a dus la dănsul și i-a făgăduit 50 fl. dacă nu va expedia hârțile prin care *Almay* (orfanul) cerea să fie declarat majorean (să și poată astfel scoate banii dela masa orfanala).

În urma altor declarații făcute de *Rózsay*, au fost chemați încă la ascultare *Desean Péter*, *Decsov Miklos*, *Kovács Miklós*, *Bayer János* și *Tornyá Albert* (acesta i pensionat deja).

Se așteaptă foarte multe descoperiri mai ales în urma ascultării lui *Tornyá Albert*.

Se zice anume, că înainte cu câți-va ani *Tornyá* (pe când era persecutor) s'a dus la vicșpanul *Szatmáry* și i-a spus că *Krivány* cheltuește atât de mult și trăește așa de boerește, în cât este peste puțină să ajungă la atâtia bani pe cale cinstită. Trebuie că fură de undeva.

S'a și orânduit atunci o cercetare. *Krivány* a ieșit însă curat, ca mielul, și cel ce a pătî-o a fost *Tornyá*, pe care l'au ocărit rău pentru îndrăzneala sa de a bănu pe un funcționar înalt și — cinstit.

Din pašalicul protopopului Putici.

Tezișoara, Februarie.

Ni se șoptește mereu, că într'o foaie din Sibiu, călăreții lui *Pașa*, au fost autorizați a prezenta publicului de prin acele părți, tot ce acest protă *Pașa* posedă în sufletul, în inima și căpâțina sa mai superior și mai nobil adevărul proza sau stilul seu de Dr. în sta. bogoslovie.

Mărturisim, că noblețea și eleganța stilului nu ne au surprins de loc, căci cunoaștem — educațiunea lui.

Toată lunga molitvă a lui *Vasilie*, ce *Pașa* prin călăreții lui au glăsuț-o publicului din Sibiu, pe noi de pe aici, care cu mult mai bine și mai de aproape decât „fabricanul“ din poveste, cunoaștem afacerea cu pocita de alegere de preot aci. nu ne poate seduce a le crede, cât negru e sub unghie, și mai virtuos, că bieții călăreți de guler au fost duși la masă să subscrie zăpisul *Pașei*.

Cu atât mai puțin ne va amăgi rășina și smoala aprinsă — în foaia domnieilor* din *Timișoara* de către „*Adevărul*“ după care s'au ascuns minciunosul de *David* pamphletistul, care cu multă smerenie se re-

comandă *Pașei* — ca vr dnic fiitor preot în pašalicul seu în comuna *Bucoveș* *Fericimu-vé* pe voi bucovicenilor, cu înțeleptul (?) *David*.

Pașei li zicem: oprește-te; știm, că ești nepotul lui *Vasa Putici*; pocăște-te și în loc să continui a compromite tot mai mult pe bieții fabricianii, pe cari tinzi cu atâta îndrăzneală a prezenta publicului ca pe păpușele de verșon, mai bine ai lucra la cuvântările evanghelice pentru poporul tractului d-tale căci în fine: *nemo semper vincit sed et vincitur*. — i. p. —

Partea literară.

Credințe populare.

1) Când mănânci și te uiți în oglindă și mănânci norocul.

2) Când moare omul se întoarce o oală cu gura în jos, și când li pornește la groapă se sparge.

3) Când moare (omul) cine va din familie, nu trebuie să te tunzi timp de nouă zile.

4) Când se lasă sicriul în groapă, trebuie să arunci câți-va gologani pentru ca mortul să aibă a plăti cele 9 vămi.

5) În ziua de Sf. *Andrei* se pui într'un clondir cu apă mai multe ramuri de vișin, căis sau liliac și să le lași până la anul nou dacă or înflori ai mare noroc.

6) La Sf. *George* să cântărească oamenii, l. pentru ca să fie sănătoși tot anul și al II. pentru ca se nu se lipească farmecele de ei.

7) În ziua de *Mucenici* se stringe tot gu noiul din curte și se aprinde, iar copii trec prin el pentru ca să fie tot anul sănătoși.

8) Când moare un om din familie nu se spală timp de 9 zile.

9) E foarte bine a omorî un cuc și să-i tai capul cu o piesă de argint, să-l porți în buzunar și vei isbuti la ceea ce volesti.

10) Când îți cântă coșofana în curte îți va veni musafiri.

11) Să te urci în pomul în care a cântat cucul, să rupi ramura pe care a stat și să o îți în casă, că îți va merge foarte bine.

12) Noaptea cărciumarii nu scot oțet din bute, zicând că se strică tot.

13) Când auzi cucul pe nemăncate, în aceea zi îți va merge rău.

14) Fetele în luna *Martie* pun mărtișor pentru ca să nu se înegrească.

15) Când scoți mărtișorul și te vede soarele te faci neagră.

16) Când scoți mărtișorul și-l pui pe trandafir, te faci roșie și frumoasă ca trandafira.

17) Când scărție ușa noaptea, se zice că are să moră cineva din acea casă.

18) Când pleci la drum să îți faci cruce tot d'a-una, că îți merge bine.

19) Când te întâlnești în cale cu un țigan îți merge bine.

20) Când colo (o floare) înflorește îți va merge foarte bine.

21) Când dispere o găină din curte și dacă peste un timp oare care te pomenești cu ea împreună cu pușori, e mare noroc pentru casa ta.

22) Când găsești bani pe drum să i pui în portofel, căci este norocul tău.

23) Dacă face o barză cuib pe casa ta e foarte bine.

24) Dacă tragi cu pușca într'o barză, atunci cu mâna cu care ai tras nu mai poți face nimic.

25) Să nu pui nici odată pâinea cu fața în jos, căci nu este bine.

26) Dacă ai porumbei să nu te duci diminează în cotețul lor, căci te vei îmbolnăvi de atac.

27) Dacă găina face un ou mic ca de porumbel, să-l ei și să-l îngropi sub pragul ușei cu 3 căței de usturoi, cu 3 boabe de piper și cu 3 boabe de tămâie, să-l îți acolo timp de 9 zile, iar după 9 zile să-l desgropi, să-l spargi într'o farfurie și dacă se va face cap de bou va fi noroc pentru casa ta, iar de se va face un șarpe va fi foarte rău și trebuie se o tai imediat.

UGARE.

În favorul sfinteii mănăstiri de la „*Prislop*“ din preajma *Retezatului*, în urma Apelului cunoscut, ca emis cu dat. 22/10 Noembrie 1897 de către comitetul constituit spre scopul restaurării aceleia, au încurs până aci ofertele benevoale, cari s'au publicat în foaia din *Blaj*, „*Unirea*“ Nr. 36, 37, 38, 50, 52 și în „*Revista Orăștiei*“ din Orăștie Nr. 36, 38, 39, 41, 49, 50 și 51 ex 1898.

Considerând însă că din listele distribuite Onor. public român — un număr tare însemnat din ele nu ni sau rețnapoiat

nici până în present — eară de altă parte fiind cu privire la aceea — că comitetul din Apel — pentru timpul înaintat — are să și dea socoata sa finală și a primi de la forul competent absolutulul recerut.

Așa întru corăspunderea acestei datorințe ce avem — subscrișii ne luăm voie a ne adresa cu încredere deplină către toți acei *Preestimați domni* îndeosebi către membrii *Ven. cler* cum și către *Onor. Institute românești banali* cari au primit liste de contribuiri în favorul sfinteii mănăstiri de la „*Prislop*“ — rugându-i prin aceasta pe toși cu toată stira cuvenită ca în interesul causei atât de salutară, să nu-și pregete osteneală, ci să binevoască a ne retrimita acele liste fie cu ori ce rezultat și în termenul cel mai seurt posibil, spre încheierea socoțitor noastre și înducerea numelui tuturor generoșilor binefăcători, ce au contribuit cu denariul lor — în cartea de aur a mănăstirii de a se pute pomeni în luna *Maiu* a. c. la sf. liturgie în srbătoarea *Chramului*.

Deodată facem cunoșcut în acest loc — că s'au luat dispozițiune ca colectele în-curse până acum cu cele ce se vor mai aduge în urma acestei rugări — să se publice în toate foile noastre cotidiene din patrie prin ce va satisface și voinței noastre dar' și dorinței juste exprimată din partea unor generoși contribuitori.

În numele comitetului mănăstiresc:

Hațeg. în 22/10 Februarie 1899.

Nicolau Nestor, vicar adm. ca președinte *Gavriil Suciu*, avocat și cassar.

Din Budapesta.

2 Martie.

Apponyistii din toata țara au ținut azi după amiazi adunarea generală, în care au hotărât contopirea cu partidul liberal. A prezidat *Horánszky*, în locul lui *Apponyi*, care e dus lângă tatal seu mort tocmai acum.

Așa dar cu un partid politic mai puțin.

Independenștii încă au ținut conferință, în care s'a primit fără nici o observație eșirea din partid a lui *Eötvös*.

Din isvor demn de credință se afirmă, că *M. Sa* a numit pe *Bánffy* în postul de maestru de curte maghiar, în locul contelui *Géza Szapáry*. *Luni Bánffy* va și depune jurământ ca nou dignitar. Cu atare el va fi nevoit să depună mandatul seu de deputat, astfel că va dispărea cu totul din viața politică.

Ziarul „*Fremdenblatt*“ din Viena scoate din vorbirea lui *Szél* rostită în Dieta la iveală, că s'a declarat credincios constituției dualistice a monarhiei și învoelei dela 1867. Căldura acestei ale sale convingere se va revărsa în scurtă vreme peste întreaga Ungaria și pretutindeni va deștepta la viață acele puteri, pe care stă legătura dualistică a monarhiei. Ungaria a trecut așa dar peste crasă fără ca ideia dualistică să fi fost întunecată.

Foaia vieneză crede, că acum și regularea definitivă a trebilor economice între Austria și Ungaria va corăspunde și scopurile dualismului. Dacă acum convenția comercialo-vamală, adevărul economic, va fi prelungeț până la 1904 se poate trage cu toată siguritatea concluziune, că nici guvernul ungar, nici partidul liberal, nu își va folosi puterea-i liberă întru a tăia frele comunității economice și a sdruncina legăturile de până acum. Aceasta asigură continuitatea comunității economice și ne liniștește privitor la interesele economice ale celor două jumetați ale monarhiei, liniștire de care cu toșii avem așa de mare trebuință.

Programul de guvernare al lui *Szél* — scrie numitul ziar — va fi salutat cu sinceră simpatie aici în Austria nu numai ca restabilirea parlamentarismului ungar, dar' și ca un nou triumf al dietei dualiste împede și neturburate.

2 Martie.

În ședința de azi a Dietei Perzel a fost ales president cu 244 voturi contra 74 date lui *Szilágyi*.

Socialiștii și Ovreii în România.

În ziua de 5/17 Febr. d. D. Sturdza răspunzând interpelării d-lui V. Morțuan a ținut un mare discurs. Ea s-a terminat finală a acestei vorbiri în care adresându-se socialiştilor români, în culori cât se poate de vii se arată primejdia socialistă și a ovrismului.

Astăzi ați dat cu capul de pragul de sus și cel de jos. Auziți glasul țării și al neamului care vă zice: treziți-vă! nu umblați pe căi rătăcite, nu măritți numărul celor cari dăspăsc răul și păirea.

Ați avut o mare nenorocire, că din lipsa de școli să căutați a vă lumina în străinătate, dar nu ați știut să vă feriți acolo de spiritele exagerate, de oameni fantazi, de alergători după utopii — și n-ați studiat acolo măcară țărilor ce sînt în armonia ce există de secol în conducerea Statului și a societății, din cari a înscris civilizația actuală, pe care înzădar căuta să o distrugă rătăcirile unor oameni impiațenți.

Francezul stă în țara lui, Germanul de asemenea, lucrînd cu mijloacele lor și într-un mijloc deocâzit. Să stăm și noi aci și să imitam numai cele bune și sigure, iar nu cele rele și cari n-au aiurea nici realitate, nici consistență. Să lucrăm cum au lucrat toate popoarele și toate țăările: pentru dezvoltarea noastră sănătoasă și armonică, căci numai astfel contribuim la înalțarea omeneii.

Dacă socialiștii ar isbuci cu programul lor, atunci ar distinge aci tot ce s'a făcut.

Dar de abia sunt 50 de ani, de când s'a ridicat această cladire socialistă și politică. Ea este încă tânără și plapîndă. Cum puteți avea mîna atât de ușoară și inimă atât de împetrîtă, ca să sguđuți din temelii această slabire și să o reduceți la ruină?

Unde vă veți adăposti atunci capul?

Și pentru cine veți mai munci și cugeta?

Cînd am fi facă o națiune mare, cum a spus d. Corbescu, ar mai putea fi ertat să experimentați; dar și națiunile cele mari, cînd sunt sguđuite prea tare, greu plătesc. Și sguđuți dar România numai cu șase milioane de locuitori curîț Români, cari și aceștia sunt înecunjurati de neamuri diferite de noi? Oare d-lui Morțuan și colegilor săi Români le doare inima mai mult de căi-va străini, decât de cei mulți Români? Pot să spună aceasta? Pot să pretindă aceasta?

Dar cum puteți gândi că noi toți căți suntem cari am muncit la un loc și cu d. Fleva, căci nu voesc să neg meritele și munca d-sale—cum puteți gândi că am admite ideile d-voastre, ori-cât ar fi de generoase pentru aiurea sau cine scie peste cât timp, nesocotind interesele actuale ale patriei, pe care trebuie să o apărăm, căci aceasta o socotim că e mînera noastră.

Ca să vedeți însă unde sîngurați d-voastre cu teoriile cosmopolite, am să vă citez câteva cifre.

Populațiunea României în 1876 era de 5.346. 370 locuitori, dintre care 5.155. 360 creștini și 191. 016 Israeliti. În 1896, populațiunea a crescut la 7.184. 912 locuitori, dintre cari 6.641. 201 creștini și 543. 711 Israeliti. În 1876 Israeliti formau 3,6% a populațiunii, în 1896 proporțiunea a sporit la 7,6%.

În acest interval de douăzeci de ani România a crescut cu 30% (veșel 288), adică cu 1 1/2% pe an, înclinîndu-se populațiunea românească în 70 ani; iar Israeliti au crescut cu 185,6%, adică cu 9 3/4% pe an, înclinîndu-se populațiunea israelită în 11 ani.

D. V. G. Morțuan. Nu au mai venit Români, dar Ovreii au venit.

D. Președintele al Consiliului. Ascultați cu răbdare, nu vă revoltati de adevăr.

Dacă Israeliti ar fi crescut în 20 de ani nu cu 1 1/2% pe an, ci cu 2%, ceea ce produce o înnoire în 50 de ani, am avea în 1896 numai 267. 422, adică cu 276 289 mai puțina de cît avem astăzi. Înnoirea populațiunii în 50 de ani e cea mai tare ce poate exista, cînd nu se adaugă cauze de imigrațiuni exterioare.

De unde vine acest spor de 270.000 peste cel de 260.000?

Acest spor reprezintă Israeliti imigrați în România din străinătate. Aceasta imigrațiune reprezintă pe fiecare an 14.000 de suflete. (Înteruperi)

D. Președintele al Consiliului. Așa dar nu avem a face cu Israeliti de la noi, ci a

vem a face cu o imigrație constantă care mărește în mod desproporționat pe Israeliti din țară. Aceasta creștere produce și o împinsătură mare a Israelitelor din Moldova spre Muntenia, și de aci spre Oltenia, împinsătură care, cu cifre, se poate urmări an cu an.

Țara privește cu îngrijire această imigrațiune, fiindcă se face în afară de voia noastră și nu putem calcula unde ea ne conduce în privirea siguranței noastre proprii. Această stare de lucruri trebuie să ne preocupe, fără ca să devenim nici neomenoși, nici necreștini către Israeliti, căci grijea noastră este pentru menținerea și ocrotirea neamului românesc de un pericol etnic evident.

Tot ca ocrotire a neamului s'a presintat pentru Români de veacuri și biserică noastră strămoșească — Biserica ortodoxă — și de aceea sîntem atîta la dînsa.

De aceea s'a inseris în articolul 21 din Constituție, că „Religiunea ortodoxă a Rîșitei este religiunea dominantă a Statului român“.

De ce vreți să ne stricați această lege strămoșească, care ne este tuturora mai scumpă de căi legea domnilor voastre, de căi statutele clubului muncitorilor, lege pe care nimeni n'a încercat-o, pe cînd a noastră a trecut prin toate furtunile?

Religiunea creștinească este cea mai înaltă expresiune a tuturor religiunilor și filosofilor din lume, căci pe cînd Evreii se consideră ca neam ales, care stă deasupra celorlalți cu neam privilegiat dinaintea lui Dumnezeu — pe cînd Mohametani și soocotocerii și domitorii pămîntului — ear' Budiștii se impart în clase, scriet despațite unele de altele: creștinii privesc în omenire frați, căror todeauna trebuie să le dorim tot binele. Religiunea creștinească nu predică ura și invidia, ci iubirea și pacea.

Religiunea reprezintă prin Biserica legământul cel mai prețios și cel mai puternic al vieții unui popor, pentru-că aceeași eugenie, aceeași făptuire, pătrînd zilnic pe tot în toate căte privesc morala și trebuințele sufleteste ale omului. Și socialii stau însă în afară de acest sprijin indispensabil al vieții.

Noi nu putem face abstracțiuni nici de Biserica noastră, și urmăim într-aceasta rostul nostru de veacuri, care ne-a ajutat să învingem toate nenorocirile. Socialii vor să rupem, și cu neamul, și cu Biserica noastră. Aceasta nu se poate, căci atunci ne fuga iarba de sub picioare.

Dar încă ceva. Cînd vedem cu toți că este o imigrațiune, care e greu de impiedecat, ce voesc socialii? Să mai împingem și noi ca ea să se mai îndoiască, și țara să își schimbe numele de țară românească? Oare este aceasta drept și logic? Să ne sinucidem pe noi înșine?

Și pentru ca să ajungem la acest rezultat, să dăm de pe acum drepturi acestei imigrațiuni în afară de Constituțiune, ca ea, străină de datinile, de credințele, de situațiunea și de nevoile noastre, ca ea, nu numai să ne învețe pe noi carte despre ale noastre, ci să ne impue încă și voința ei prin desordine și revolte?

Nu este neomenie că îi împiedecăm întru aceasta. Noi zicem socialistilor: Dumnezeu ne-a dat această țară nouă. Noi altă țară nu mai avem. De ce năzuiți să ne luați moșia și să o dați altora?

Iată cum stau lucrurile.

Și de aceea zic, că socialii sînt cu totul greșiiți în apucațiunile lor. Dar mai zic un lucru: căi greșite și rătăcite nu poate urma un popor cu viitor, și pentru că eu cred în viitorul poporului românesc, am convicțiunea că socialismul la Români nu poate prinde. Pentru ca să nu prindă însă, nu trebuie să-l lași să se așeze.

Mă veți întreba în virtutea cărei puteri? Vă răspund noted: în virtutea Constituțiunii.

Mai zic socialistilor români: să vă iubiți neamul vostru mai mult, după cum și părinții voștri l'au iubit — să nu creșteți pe copiii voștri ca pibegi de țară și de neam, să iubiți pe fie care Român ca pe un frate, precum se iubesc frații dintr'o familie.

Oare omul din altă familie nu-mi stă mai deaparte de mine decât frate-meu propriu?

Domnilor! Mă resum! V'am spus că, după faptele cari s'au întîmplat, este lucru clar și vădit că din propaganda socialistă, a eșit astăzi, în anul 1899, mișcarea țărănească. Trebuie cu toți să căutăm, căci nu mai cu toți vom putea să facem acest lucru, ca administrațiunea noastră să devie dreaptă și constituțioasă, creștinească pentru toți. Trebuie cu toți să ne silim ca fie-care din noi să și învingă Plevna sa internă și să și facă în datorie și în legalitate. Trebuie ca

toți să stăm strajă, ca cel care iese afară din lege și din datorie să fie silit prin reprobarea generală să relatre în lege și datorie.

Aceasta să fie marea noastră reformă. Cluburile cu statutele, cărțile proaste și sigidurile absurde vor strica situațiunea țării, nu vor îmbunătăți-o.

De aceea spun d-lui Morțuan: Să ai milă de țara aceasta, și nu-i strica rînduiala ei înțeleaptă și pacinică, care a dat roade mari și neașteptate.

Nu strica rînduiala în care te-ai născut, în care ai crescut și prin care ai crescut și prin care ai ajuns să trăiești astăzi într'o țară liberă, într'o țară care progresează. (Aplause prelungite).

Nu era ast-fel ca să ajungi acolo, de nu vei ști la bătrănețe unde să-ți pui capul, unde să găsești copilor o patrie, care să hrănească și să le îndulcească viața cu căldura unei mame duioase.

Nu lucra așa, ca la sfîrșitul vieții să ajungi a te căi de viața petrecută, nu spre binele mamei care te-a născut, te-a crescut și te-a adăpat.

Multă muncă și cumpănă! a trebuit pentru ca să se ridice țara aceasta dintr'o grea înjosire și dintr'o mare miserie, dintr'un înfricoșat jug. Nu lucra, d-le Morțuan, ca să reintri în acea înjosire, într'aceea miserie, în acel jug. Lasă utopiile de o parte, și întrec în realitate și în datorie!

Să nu uitați, că oamenii mari și importați ai acestei țări au suferit ca să nu se robosească țara cu desăvîșire. Lui Miron Costin i s'a tăiat capul, fiindcă era drept. Tudor a fost ucis pentru-că a lucrat ca România să fie stăpîn în țara lui. Bărbații dela 1848 au înregit prin țări străine zece ani. Nu luați în deșert atîta muncă. România, acum cinci-zece de ani nu era liberă, alți erau stăpâni pe dînsa: astăzi suntem o țară liberă și nu putem mișca într'însa în toată libertatea.

Libertatea nu este însă netîrînită: își are limitele ei.

Avem în Constituțiune art. 24, care zice: „Constituțiunea garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin viu graiu, prin scris și prin presă, fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți.“

„Lumea Nouă“ (ziar socialist Red.) care publică acest articol al Constituțiunii, reprodus acest articol cu omisiunea cuvintelor „fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți“. Aceasta oare drept e, frumos e, onest e?

Aceasta nu este oare o rea credință manifestă?

Gvernul, d lor, își va face datoria. Vom cere dela toți să se supună legilor; ear' principala lege este aceea a străbunilor noștri: „Salus reipublicae suprema lex esto.“ adică „Binele Statului să fie cea mai mare lege.“ Existența Statului român este mai presus de poveștele și cărțile socialiste. Vom apăra existența Statului român contra ori-cui, fie inimic din afară fie inimic din țară. Vom și să oprim mîna acelor cari prin idei rătăcite și nesocotită, împing la desordine interne (Aplause prelungite și îndelung repetate)

PROCESUL NOSTRU.

Mercuri, la 22 Febr. st. n. s'a ținut în Oradea pertractarea finală în procesul ce s'a intentat „Tribunei Poporului“ pentru articolul „Țeară feticită“ în care se sbiețuiau hojiile ce zi de zi se sêvîrșese.

Pentru acei prietini ai noștri cari n'au abonat de cît numărul de Duminecă al „Tribunei Poporului“ vom spune în scurte cuvinte decursul acelei pertractări.

Împricinat a fost colaboratorul nostru, dl Emanuil Măglașiu, ear' apărător a fost dl Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare.

Amîndoi s'au purtat foarte frumos și au infundat pe procurorul Dr. Perjéssy cu cele mai crude adevăruri.

Traducerea articolului acusatul nu a voit să o recunoască de a sa și prin urmare nici n'a primit nici o răspundere pentru ea, ear' talmaciul Justin Ardelean, întrebât fiind de cătră președintele tribunalului, ca să și de

părerea asupra traducerei, a recunoscut, că observările împricinatului sînt îndreptățite, ceea ce a cătrănit pe procuror și mai tare și l'a îndemnat ca să însciințeze cas de nimicire, pe care însă l'a retras, după ce a fost opărit cu cele două vorbiri de apărare a dlui avocat Dr. Aurel Lazar și a acusatului.

„Foarte interesantă a fost pertractarea finală de ieri scrie „Szaladsäg“ din Oradea de la 23 Febr. Procurorul Perjéssy îndeosebi a excelat. Sinceritate, simț adevărat ungueresc a releșit din vorbele sale. Vorbirea sa a avut mare înfîurire, că juraiii au osândit cu unanimitate pe acusatul Măglașiu. Cei 12 oameni, ca unul, au declarat de vinovat pe tînerul, dar' îndărjtitul acusat, care nici unguerește n'a voit să vorbească, deși mai bine înțelegea, ca mulți dintre preșenți, căci a umblat în școale maghiare.“

Despre dl Dr. Aurel Lazar, aceeași foaie spune că „a vorbit cu multă cunoștință de cauză și foarte fluent. Vorbirea apărătorului lasând la o parte expectările în contra poporului maghiar, a fost foarte frumoasă.“

Foaia „Nagy-Varad“ scrie și ea coloane întregi despre decurgerea procesului. Intre altele spune și următoarele: „Bine, patriotic lucru a fost ca pe vehementul valach de la „Tribuna Poporului“ să-l condamnă, căci și la pertractarea de ieri acusatul neastampărat, într'adever s'a dovedit ca cel mai primejdios agitator, căci pe lângă daco-românism a mai presărat și socialism în articolul seu.“ (Nu-i adevărat. Red.)

„Nagyvaradi Naplô“ sub titlul „A legujabb mártir“ se ocupa pe o față și jumătate cu procesul nostru. „Procesul de ieri — scrie foaia numită — a fost un proces ca toate procesele de presă ale foilor valache, numai cît trebuie să notăm, că așa de obrasnic, așa de sêlatic de mult nu au atacat pe Maghiari, ca tînerul acesta sângvinic, agitatorul Emanuil Măglașiu.“

Cu un cuvînt, adevărurile împricinatului și ale apărătorului i-a usturat pe gazetarii maghiari, cari se plîng că 2 luni a fost prea puțin pentru colaboratorul nostru.

În cele următoare dăm loc vorbirei harnicului avocat Dr. Aurel Lazar. Vorbirea, se înțelege, nu e completă, căci a lipsit un stenograf destoinic, ca să ne-o redede întreagă. Ea face fală celui ce a rostit-o.

VORBIREA

de apărare a domnului
Dr. A. Lazar.

Onorată Curte cu jurata!

D'abia au trecut vre-cîte zile, de cînd mi-s'a făcut deoseb. Este d'a mi-se încredința mie apărare a statului în acest proces de presă. Căi, într'întaia dată am cetit articolul învin. D'acum nărturis-sc, că m'a eूपrins o oare-care d'irare, căci nu prea-mi aduceam aminte d'g' fi cetit în vremea din urmă astfel de ar'oli ai foilor noastre, care să se fi învednicit de luarea aminte a dlui procuror. După cetirea articolului și îndeosebi a părții, întăiul simțemnt, care a schinbat curiositatea împăcătă, a fost mirarea.

Se poate, că nu e simțemnt juridic, dar' la toată întemplarea e om nesc, și atunci trebuie să fie și adevărat! Procesul din anul trecut al „Tribunei Poporului“, ce i drept ne-a dovedit pe deplin, că și acusatul public căta iubire îi păstrează acestei foi și poporului român presă tot, însă totuși m'a frapat, că dl procuror și-a ales tocmai articolul pe care l'a incriminat pentru a și de

vedl dragostea față de „Tribuna Poporului“ și față de neamul românesc. Căci cu toată țaria convingerii mele susțin, că articolul împrișinat nu învrednicește punerea pe brânci a judecătorei pentru a pedepsi pe cel ce l'a scris, nu învrednicește agitațiile unei pertractări de presă și nici baram atâta nu învrednicește, ca să sporească cu unul numărul statistice muncii d-lui procuror. Căci articolul împrișinat se poate judeca, lăuda, s'au osândi din toate punctele de privire, — însă nu se poate afla în codul penal nici o fărîmătură de paragraf care să se poată aplica în cazul acesta.

Nu e în articolul împrișinat nici ațtare împotriva vre-unei păture, nu e provocare (indemnare) la ură, — ci numai o izbucnire amară a unei inimi îndurerate de soarta poporului ce suferă, sbiciuirea obștei prăbușeli morale, — o mică revășire a hoțiilor mai mari, și în sfîrșit, reproducția articolului unei foi nelmprocusată până în momentul acesta! La împregiura rea asta din urmă, voi mai reveni.

Și mare mi-e crezania, că simțimentele omenești ale d-lor jurați nu se vor lăsa supuse de simțimentele juridice ale dlui acusator public, — și acele simțimente cu adevărat omenești, vor subscrie mirarea mea, vor confecți părerea mea prin un verdict mântuitor!

După-cum spune para, articolul incriminat imboldește la ură, ori cel puțin să năzuește ca să provoace la ură împotriva păturei avute și a slujbașilor și firește și în privra — Maghiarilor, căci această chichiță nu poate rămânea afară și nici proces de presă nu se poate înciripa fără de ea.

Dacă dl reprezentant al acusei publice ar fi susținut numai acusa pentru ațtare împotriva domnii și a slujbașilor — aș crede, că temeiul ptrei e ațtare socială, dar' amestecarea silită a urei împotriva Maghiarilor, îi dă coloritul atât de căutat și plăcut al ațtarei naționaliste și cel puțin pe pîrtorii particulari din pertractarea finală continuativă de la 10 ale l. c. îi poate mulțumi învătura trasă ca să nu se mire, că în procesul acela mare nu s'a aflat pîrt și osândit, — căci, în fața necurmator ațtării naționaliste, a fost îndreptățită atât de des provocata judecată a poporului, — căci ațtarea, provocarea la ură numai într'o parte se poate închiplu, numai într'o parte există, numai acolo se poate prigon și se și prigonește.

Și tocmai pentru aceasta trebuie prigon și articolul împrișinat.

Înainte d'a mă estinde asupra altor lucruri, din nou accentuez, că clientul meu nu primește răspunderea pentru traducerea părților incriminate și nici pentru aceea a articolului întreg. Motivele pentru-ce nu primește răspunderea le-ați auzit cu toți și aserțiunea dlui acusat a fost subliniată chiar și de translatorul tribunalului, care a zis, că „traducerea e cam elastică, adevărat construcția fraselor nu e corectă în traducerea făcută“.

Da, onorată Curte cu jurați, clientul meu nu poate primi răspunderea decât pentru originalul românesc, căci intenția, spiritul și înțelesul articolului nu se poate, reda cu ajutorul unei traduceri din cuvânt în cuvânt și și aceea rea, după cum a dovedit-o clientul meu, — dar' dacă se va judeca pe temeiul traducerei, atunci în înțelesul legii, temeiul nu poate fi decât traducerea făcută de către translatorul de tribunal, traducere pe care și pîrtitul să o primească. Căci în cele din urmă acusatul are drept ca să-și spună cuvântul atunci când e vorba, că ce a scris, cum a scris, în ce chip a scris, și că ce să înțelege în cele scrise de dînsul.

Acusa se întemeiază pe alienatul al 2-lea al §-lui 172 al codului penal. Să mi se deee voie și mie, ca din cuvânt în cuvânt să citez §-ul acesta:

„Acela care lățește sau îndreptează provocare directă la nesupunere împotriva legii, hotărîrei, ordinațiunei dată autorităților în cercul lor de legiuire: să se pedepsească cu închisoare de stat până la doi ani și până la 1000 fl.

„Tot aceeași pedeapsă ajunge pe acela care în înțelesul arătat în §-ul 171 ațtă o oare care clasă, naționalitate sau confesiune în privra alteia, de asemeni și pe acela care ațtă în privra proprietății sau instituției căsătoriei.

Pe temeiul acestor alineate voește pîra pedepsirea acusatului pentru ațtarea împotriva păturilor, a naționalității.

Pentru ca aceste paragrafe să fie aplicabile, în articolul împrișinat trebuie să se afe toate acele criterii pe care le pretind aceste alineate pentru statorirea faptică, obiectivă și subiectivă a vinovăției și a punibilității.

Eu, Onorat tribunal și Onorată Curte cu jurați, față cu acusa, neg cât se poate de hotărît, că articolul împrișinat ar cu-

prinde în sine punibilitatea contemplată în §-ul 172, și neg, că dl reprezentant al acusei publice, a cărui datorință e să dovedească, — ar fi adevărat îndreptățirea acusei.

Pentru ca acusa să fie adevărată, mai ales două împrejurări trebuie să sustee: ațtarea, indemnarea la ură și a doua oară ființa a lor două clase, a lor două naționalități dintre care una să fie cea provocată, ear' cealaltă aceea împotriva careia să îndreptează ațtarea.

Care e pătura aceea, împotriva căreia ațtă acusatul?

Pentru a statori aceasta, nu va fi fără de folos, dacă vom chipăi mai de aproape concepția clasei. Pentru ca definiția aceasta să nu alcătuească obiect de discutat, mă provoc la un astfel de comentariu al Codicelui penal, care și pentru dl procuror să fie vrednic de a fi luat în seamă, mai ales că și în susținerea acusei s'a provocat la autorul Edvi Illés Károly.

După Edvi Illés Károly sub clasă se înțelege majoritatea astor fel de indivizi, cari în urma stărei sociale, chieimărei lor și în urma împreunii conviețuirii, care se derivă din aceste, se deosebesc cu o numire colectivă, ca de p. advocații, proprietari, fabricanții, preoțimea.

Și fiind-că pe toți mai deaproape ne privește aceea clasă împotriva căreia s'a săvîșit închiplu ațtare, — să ne stlim a o găsi.

Acusa înfățeșează pe acusat ca vrednic de a fi pedepsit pentru ațtarea în privra clasei avute și a funcționarismului.

Eu, întăiu de toate tăgăduesc, că bogății ar alcătui clasă, care din punctul de vedere al dreptului penal, să afe scut în §-ul 172. E foarte plăcut lucru să te numeri între cei avuți, poate alcătui chiar și țel de vieată, dar' aceasta încă nu e poziție socială, cel puțin la noi nu, nici carieră de traiu nu e, care s'ar putea căpăta, fie prin alegere, fie prin numire, respective prin protecție.

Ațtările socialiste încă se iau în prigonire în interesul apărării averii, căci a aduce lege în privra aceleia, ca săracul să nu urască pe cel bogat, nu se poate; legea numai acolo pășește unde ațtă rea să adeverește prin fapte, în casuri de furt și hoție, în casuri asemuitoare cu aceste. E adevărat, că apărarea proprietății e apărarea proprietarilor, căci proletarul nu are avere, dar' necondiționat va trebui să trăgem linia hotărîre, că avuții, proprietarii, numai pentru aceea se pot bucura de dispozițiile preventive ale legii, adevărat de apărarea în privra ațtărilor potrivnice averilor, fiind că în legile noastre principiul

lui Proudhon, că „averea e hoție“ încă nu se bucură de o încetățenire absolută, și astfel în urma apărării instituției proprietății și avuții au scut. Așa dar' avuții nu alcătuesc clasă, și nefiind în articol ațtare în privra averii, ear' de comunism ori socialism nici pomeneală, ațtarea în privra avuților, nici nu se poate închiplu și nici legal nu se poate motiva.

Despre funcționari mă grăbesc a spune, că alcătuesc clasă, dar' ațtare în privra acestora nicăiri nu ved, ceea ce voi avea norocire a spune în decursul vorbirii mele.

Ca scusa să fie mai cu forfoiu foarte firesc lucru că din articol să scocioară (sliit, să înțelege) și ațtarea împotriva naționalității maghiare, deși despre naționalitatea maghiară, ca atare, o vorbă nu se zice în articol.

E amintire despre Unguri, dar' nu despre națiunea maghiară și potrivit §-lui 172 nu se face amintire de naționalitatea maghiară.

Dar' vorbească însuși articolul, vorbească zicerile acelea în care obvine cuvântul maghiar („magyar“). „Țară fericită... Fericită numai pentru — domni. Și pentru acestia însă numai când ei sunt Unguri, și în cu stăpânirea Cine-i împotriva stăpânirii, vai de ei!“ Asta-i introducerea. În articol se vorbește apoi despre vre-o câteva hoții săvîșite în anii din urmă și sfîrșește cu acestea: „Ce să i faci? E Ungur și domn obicinuit să creadă, că țara asta-i lăsată de Dumnezeu să îngrăze pe toți nemernicii și trântorii, să adăpostească cu dragoste pe toți hoții, numai Unguri să fie“.

Dacă domnii jurați după cetire ar putea să judece înțelesul fraselor, atunci semnele pauzei, citațiunei, exclamării și tipărirea cu litere mai grase a diferitelor cuvinte s'ar dovedidedeplin, că în rândurile aceste nici pomeneală nu poate fi de ațtare în privra națiunii maghiare. Și pentru ca și în aceasta să aflați ațtare, v'ar trebui o fantazie cel puțin așa de mare, ca și care a dat D-zeu în vremurile din urmă foilor din Oradea-mare, care sub devisa atât de des amintită a egalității, și libertății, lătească vești îngrozitoare despre mișcările naționaliste din acest oraș copleșit de toate viniturile. Căci pentru aceea e românimea, ca, fără răsunare să o atace și să o hăjocorească! Țșul: să învătbească popoarele din țeară și foilor șcandaloase să le umble geșeftul.

Dar' și fără spriginul tehnic amintit mai sus, încă va reuși să încredințez pe Onor. Curte cu jurați că e nefundată pîra dlui procuror.

Să luăm zicerile după rând: Țară fericită... Fericită numai pentru-domni. Și pen-

(schevallegen) și o jumătate de baterie.

*

Generalul Bem, vîzînd, retragerea celor împărătești, a cugetat, că acum e momentul, ca prin o mișcare repede, cu deosebire cu artileria sa, să împingă pe austriaci în direcțiunea Loamneșului, ear' șieși să-și deschidă drumul către Sibiu. Și cum a gândit a și făcut.

Toată linia, de tot felul de arme, a pus-o în mișcare spre a țșia grupei centrale drumul spre Sibiu și de a împedeca contactul aripei stînge austriace cu celelalte coloane.

Aripa stîngă a trupelor austriace însă a știut manevra astfel, încât când gen. Bem va fi cugetat la succesul minunat al planului seu, reapare de către Șura-mică și amenință linia cea nouă a Ungurilor în spate.

Lucru firesc, că gen. Bem a trebuit acum să-și împartă puterea și să-și schimbe fronturile. Lupta era acum în două locuri, la capătul nord-estic și la latura sudică a Ocnei.

Tunurile ungurești din aripa dreaptă un-gurească au început a bubui și ele alătu-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

Pagini din Istorie.

Bătăliile la Ocna.

(23 Ianuar (4 Febr.) 1849)

de către M. Ia. Insași.

vigat De

NIȘUL LAE CRISTEA.

50A II.

Că gen. Bem n a fost surprins de trupele împărătești la Ocna nu încape îndoială. Cu armata cătă avea la dispozițiune s'a convins, că nu poate lua Sibiu.

Ajutoarele erau încă în depărtare.

Cu acestea s'a întălnit abia dincolo de „Podul Simeriei“ (Piski). Aștepta dar' și gând să atac nu avea încă.

Pe împărătești de altă parte nu-i credea așa de cutezători să vină a-i întoarce viziua la Ocna.

Deci este învredat, că a fost serios ordinul de zi pentru Dumineca din 23 Ianuarie (4 Febr.), ca trupele după confesiuni, să meargă fiecare la biserică confesiunei proprii. În înțelesul acesta au fost înștiin-

țați și preoții tuturor confesiunilor din Ocna, și preoții au și dispus, în sferile lor de activitate, în mod deosebit, cum să se săvîrșesc în ziua aceea oficiul divin.

Însă gen. Bem era să se convingă a doua oară, că a făcut socoteala fără birtaș. Căci Duminecă dimineța în 23 Ianuarie (3 Febr.) abia se luminase de ziuă și oaspeții, împărătești, se scoborau pe dealul Ocnei, de-a dreapta și de-a stînga drumului celui vechiu, care duce peste deal la Sibiu.

Și veneau împărătești fără șgomot. Când vor fi fost (cei împărătești) aproape de jumătatea șesului, Ungurii din bateriile lor au deschis focul.

Bubuitul tunurilor era foarte puternic de amîndouă părțile însă situațiunea locului fiind favorabilă pentru Unguri, stricăciunile și pierderile erau mai numai pe partea împărăteștilor.

După date, care par a avea natura officioasă *) din armata împărătească care plecase din Sibiu Sămbătă la orele 11 din noapte în 4 coloane, trupa care era în foc era coloana 2. Aceasta forma grupa centrală și era comandată de colonelul Stutterheim. Ea era compusă din 4 batalioane

*) S. d. T. dia 4 Februarie n.

tu acestia însă numai când ei sunt Unguri și țin cu stăpânirea. Nu discut acum adevărul tezei puse, că numai domniile sunt fericiții acestei țări, căci dorim pesimismo care se vedește în întreg articolul, durerea chinătoare, compătămirea pentru durerile poporului, pot să fie unilaterale, pot fi exagerate, dar o anumită doză de adevăr totuși e intrinsecă, asta nu se poate tăgădui, căci și partea reprodușă din articolul lui „Budapesti Hirlap” încă e un strigăt disperat de durere, care cu exclamarea aceea să sfârșește: *Tristă viață!* Și în sfârșit, dacă lumea launtrică a acusatului înclină spre decepționism, dacă din fericire el face un articol de comerț pe care îl ascrie domnilor: asta se ține de lumea simțămintelor sale, de principiul său politic și pentru asta a-l băga în temniță, așa cred, că în Ungaria n'ar mai fi cu putință. Așadar din zicerea aceasta numai aceea poate interesa ceea ce s'ar îndrepta în poezia națiunii maghiare. Să i dăm de urmă dară. Potrivit articolului, nici chiar domniile nu s'au tot fericiți, ei numai atunci și aceea acum urmează, citez din cuvânt în cuvânt: „dacă Ungurii și țin cu stăpânirea.” Iuri cer scuzele, dacă imi i au îndrăzneală să i slugesc dlui procuror cu nițică sintaxă. În zicerea aceasta: „Dacă ei sunt Unguri și țin cu stăpânirea, subiectul e „ei”, adică „domniile” și predicatul e „Ungurii” și „țin” adică „țin cu stăpânirea.”

Dacă aceasta așa stă, atunci ideea fundamentală, tesa articolului incriminat astfel poate să sune: Fericită țară numai pentru domni, dacă aceea 's Unguri, ce țin cu stăpânirea. Poftiți și judecați, gresit-am în poezia regulelor sintactice, întorsam eu articolul incriminat din adevărata-i înțeles?

Unde e aici ură și atitudine în poezia națiunii maghiare?

(Va urma.)

De pe Murș.

Pe Murș s'a ales biras în cea mai bună ordine, dar' nu Suci sau Caprusean din Câprața au condus, care deindeamnă pe popor la școala de stat, și care nici ei singuri nu se știu conduce, ci umplându-l pe dl Csukay fibreriu groaza dela St-Anna, o ascultat el singur de popor.

Un murșan.

O rugare.

Magnifice domnule Beleș ablegat la cercul M.-Radna. În 15 Martie voesc 3 berzoveni, în numele comunei, a merge la

rea cu cele de-a dreapta drumului Șuremici însă fără efect. Împărateștii, au demontat două tunuri cari erau postate pe o ridicătură mică (deasupra „Padinei Șuremici”) și înaintau bărbătește spre Ocna.

Spectacolul devine acum de tot interesant.

Reserva austriacă, compusă din 4 batalioane din regiment. Parma (24), Leiningen (31), Tursky (62), a plecat, cu batalionul de granadieri (Uracca) în frunte, din vârfurile „Rozorelor”, în formă de trepte, având o baterie de cele de 12 punți alăturate. Reserva se scoborea pe unde dimineața scoborose grupă centrală, coloana Stutterheim. Intrând între amândouă aripile trupelor împăratești, lângă coloana Stutterheim, s'a încheiat linia focului într'un semicerc, care se întindea dela nord-est până la sud-vest în jurul Ocnei.

Spectacolul era măreț și avea acum în adevăr aspectul unei bătălii. Reserva se rostogolea acum ca o lavină. În același timp aripile strîngeau cercul tot mai tare. Ear' trupele ungurești opuneau rezistență tot mai redusă. Forțele ungurești erau slăbite. Și părea că au început a cunoaște că au de a face cu un adversar superior în arta războiului; că au început a pricepe că așa e firea luptei războinice.

Înaltul ministru, pentru ierbarit, fumărit și alte greuminte — Vă roagă ai conduce — (s'ar și cădea, că de o gramadă de ani ței pun încrederea în Dta) și vă rog a ne răspunde publice, dacă vreți să-i însoțesci? Sau doară pe atunci sunteți în Bpesta? Și unde Vă poate afla? *Dascădul.*

DIN BANAT.

Caransebeș, în 21 Februarie 1899.

Onorată Redacțiune!

Di Ilie Curescu, președintele comunității de avere din loc în apărarea sa publicată în „Tribuna Poporului”, Nr. 21 și 25 de la 11 și 18 c. sub: „O întemnipare” zice între altele și: că urzitorul de la Tisovița e un anumit domn funcționar al Consistoriului nostru diecesan, desbrăcat de toată onoarea, care prezentându-se unor locuitori din aceeași comună ca socialist din Caransebeș, după ce a cules înforțațiuni referitoare la manipularea lemnului vândute firmei „Eissler” le-a dat unuia din locuitorii comunei un exemplar din „Tribuna Poporului”, cel dintău număr contra mea” etc.

Deoarece-dintre funcționarii Ven. Consistor diecesan numai eu am făcut o excursiune la 1 August 1898 până la Tisovița unde am și cules câteva date referitoare la tăierea lemnului prin firma „Eissler”; dar' nu cum zice dl Curescu că, ca funcționar, că ca conproprietar al comunității de avere și care date până acum încă nu le-am publicat.

Consider deci învechite nerumegate ale dlui Curescu adresate funcționarului consistorial ca îndreptate contra persoanei mele și de aceea imi iau voie a-i răspunde următoarele:

1. Nu e adevărat că eu sunt urzitorul intrigei din Tisovița, ci adevăratul urzitor e acela care a tăiat lemnele neasignate;

2. Pe același motiv pe care dl Curescu imi zice că sunt desbrăcat de toată onoarea, i ași putea zice și eu D-sale; dar' aceasta eu n'o fac, ci îi zic numai:

Doamne earth-i că nu știu ce vorbește!
3. Nu e adevărat că m'am prezentat în comuna Tisovița ca socialist, pentru că nu sunt socialist cum ar dori dl Curescu se mă prezenteze lumii oficiale ungurești, dar' sunt un bărbat conștiință de chiemarea mea ca Român inteligent, conștiință de înalta datorință că ca fiu luminat al poporului asuprit, maltratat și bajocorit trebuie să îi arăt căile drepte, legale și bune cum să își ajute, căci ași fi un Român netrebnic, dacă văzând starea miseră a țărănilor noștri, cari se află în plină crasă și catastrofă economică și nu le-ași veni în ajutor cel puțin cu un sfat bun isvorit din inimă curată. Că am spus Tisovițenilor, le pot spune ori și unde chiar și înainte a procurorului! Văetându-se oamenii că sunt

Impărateștii erau animați în cât privitorul laic și le putea ceti în toate mișcările, că sunt acasă, știu ce fac și au știut și când s'au retras, ca pe generalul Bem să-l scoată din berlogul, în care atât de comod se așezase.

Când rezerva împărateștilor se apropiase la distanța potrivită de a decide lupta, mai întâiu în pas măsurat, apoi în pas de manevre, în fine în pas gimnastic, la sunetul tobelor, a dat asalt asupra centrului inamicului pe care l'a și spart. Bateria de 12 punți pregătise bine momentul pentru asalt. De aceea imediat a și succedut.

Reserva, mai ales granatirii, oameni aleși, cu căciuli de urși, au băgat groază în Unguri. Se zicea, că împărateștii au auzit bine cum strigau ofierii ungurești la ai lor: „Meneküljetek, jönnök a gránátosok” (vedeți de scăpați, că vin granatirii). O parte din rezervă a și pus mâna pe o baterie întregă ungurească, cu o lovitură. Alta a pătuns în Ocna din partea sudestică. Colona Riebel încă a luat două tunuri și a intrat din partea nordestică în Ocna, până când vânătorii săsești, ajutați de o companie din regim. 51, au năvălit asupra noastră dela intrările în Ocna.

O panică a cuprins pe trupele Ungurilor, care a se descrie nu se poate. Numai hu-

lipsiți și că din cauza, că s'au înmulțit familiile, n'au pământ destul și duc un traiu greu, li-am dat sfatul să ceară de la stăpânire, căci aceasta are pământ destul de dat, și cum să Ungurilor le va da și lor. Eu cred că dacă dl Curescu are intențiuni bune cu poporul nostru tot acest sfat va trebui să dea, unde e convins, că oamenii sunt lipsiți de pământ, ca în Tisovița.

Nu sunt socialist dle Curescu, dar' sunt om, care își iubeste pe deaproapele sau ca pe sine însuși.

Di Curescu trebuie însuși să recunoască că starea țeranului nostru e una dintre cele mai critice și nici nu e de mirat, pentru-că pământul pe care l'a primit țeranul în urma desființării iobăgii și la noi în urma legii grănițarești pe la anul 1850, e tot același, din contra numărul proprietarilor același pământ s'au înmulțit, dările s'au sporit. Dar' ce îi pasă dlui Curescu de țeranii lipsiți de pământ? Lui îi e de mine, că ce am să caut pe la Tisovița! În loc se răspundă dl Curescu la invinurile ce s'au scris despre el în „Tribuna Poporului” să acăță de funcționarul consistorial ca și căud acesta e de vină, că se scrie despre el nefavorabil, dar' adevărat prin foile noastre.

Rugându-Vă Onor. Redacțiune a primi anticipația sincerei mele mulțumite, rămân al D-voaste aplecat serv,

Ioan Lințu,
esactor diecesan.

Felurimi.

O căpătină tare. — „Guy's Hospital” din Londra e în mare emoție. Nici odată nu s'e văzut un caz așa de extra-ordinar ca cel de mai la vale.

În gară la Epsom, trenul de abia oprit, funcționarii și persoanele aflătoare pe perona aud o detonatură de revolver. Lumea năvăleşte în vagonul de unde vine sgomotul, și pe o banchetă găsesc un domn care fuma liniștit pipa, ținând încă în mână arma omoritoare. S'a constatat imediat că și trăsesese un foc în craniu și că gloanțele pătrunseseră înăuntru de cât-va milimetri.

Cu toată leziunea cerebrală, rănitul doarme, bea, mănâncă, citește, fumează, ca și cum nu i s'ar fi întâmplat nimic și medicii nu și pot veni încă în fire.

Bibliografie.

„Moda Ilustrată”. Redacția și administrația: Strada Sărintar Nr. 11 București.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e varia și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta” de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la

„Moda Ilustrată”.

Un an în țară.	Lei 10—	în străinătate.	Lei 18.—
Șase luni	5—		6.50
Trei luni	3—		3.50

Avis important.

Cererile de abonament trebuie însoțite de un mandat poștal sau de valoarea abonamentului în mărci poștale.

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări.

Nr. 2. Iosif Balan, Iancu de Hunyad.
Nr. 3—3. G. Coșbuc, Versuri și Proză.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule aalese.

Nr. 6. N. Macovisteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene.

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănăști, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave.

Nr. 15—17. Ios. Balan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nrele viitoare: Cercetări din Istoria Românilor bănățeni de P. Drăgălină.

Partea I. Istoria Banatului Severin până la lupta dela Mohács.

P. II. Severinul sub principiile Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illirio, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872).

Partile au să apară pe rând Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut.

sarii, cari și-au căutat scăparea din vreme, fugeau în tigră, fumând din țigări și din pipe. Unii, nu toți. Reservele ungurești, cărțile de munițiuni și provizii cu cei ce fugeau din câmp se încurcaseră de nu se puteau descurca. Se opreau ei unii pe alții în loc, deși vedeau și-i azeau pe austriaci strigând și pușcând în urma lor. Era un sgomot mai puternic ca dela zece tânguri de țeară împreună, în care se mestecau viciete și pușcături, strigăte din partea celor ce mănau carele. Soldații ungurești în amestecul carelor, tunurilor câte mai scăpaseră se frecău unii de alții de eșea prav din ei. Era iadul pe pământ. Devisa pare că era: „care pe unde poate și cum poate”. Puști, tornistre, până și mantale sburau în toate părțile numai ca cei ce le urmau se poată fugi, sări garduri și pelanuri mai ușor.

Pe ulița principală a Ocnei părea că e venătoare. Distanța între urmăritori și urmăriți uneori nu era nici 50 de pași.

Intrăceea când cei din urmă din trupa ungurească au ajuns în capătul din sus al Ocnei, de cătră Topăreca s'au oprit și au început a pușca pe ulița foarte largă la vale. Granatirii au strigat atunci: „în curți!” și au intrat în curți, lăsând pe Unguri să puște.

Din același timp s'a așezat deasupra „Strigdiței” patru tunuri de ale împărateștilor și a trimis vre-o câteva proiectile peste Ocna în „Fața vacilor”, unde răsufia trupa ungurească.

Bubuitura deasupra „Strigoitei” n'a ținut mult. Ungurii au continuat fuga peste Topăreca, Ludos, Apoldul român, Mercuria și așa mai încolo, fără de a fi fost urmăriți nemijlocit. Era atunci și de atunci incoace adese-ori vorba, că comandantul austriac bar. Puchner avea slăbiciunea de a mena-gra cât numai se putea pe Unguri.

Lupta din aceea zi, victorioasă pentru împăratești, i'a costat pe Unguri 859 morți, vre-o 200 prinși, 5 tunuri pierdute, tot așa 9 cară de munițiuni și tot bagagiul.

Răniții nu s'a putut ști, fiind-că continuu, în decursul luptei, se expedau la Sebeș.

Perderile împărateștilor, după date oficiale: au fost răniți 3 ofieri și 137 soldați; morți 3 ofieri, 80 soldați.

De la Sate.

Nereu, la 11 Februarie 1899.

(Urmare și fine.)

Ei bine, eu cred, că și pe calea publicității se pot sana rele publice; însă tot pe aceasta cale se pot și potența și esprința de toate zilele ni este martora, că în cele mai multe cazuri această cale tot măresce răul! Nu jurnalistică poartă vina, ci oamenii și aici; patima, de care nu se pot desbrăca; lipsa de dragoste! Ura, căreia i se dă frâu liber. Așa vine deci „Nereanțul” și face de loc dela început personalității.

Cum zisei deci, se sufulcă „Nereanțul” de loc la început la invective personale și tot pe această coastă se continuă! D'apoi domnilor! toți patru căți sunteți, doar' nu voiti să creadă — nu au — ei publicul român la carele v'afți adresat, să vă creadă așa de mângâiați la pricepere, că d'voastră acceptați sanarea răului de care plângeți, dela cele ce scrieți! Sau într'un adevăr credeți d'voastră, că scriind așa, cum scrieți, se poate curma vrajba?! Deci numai acel scop l'aveți, ca să faceți încă pe foarte lung timp ori-ce bună înțelegere imposibilă! Așa rău de inimă însă numai unul dintre d'voastră este; căci nu eu am tras în discușione pe George Mezin și pe Pavel Fumor ci un alt cineva, care prin d'șii ei varsă conținutul sufletului, care așa se vede numai de ură fi este plin!

Căci acest domn, de când se află în Nereu din răspuțeri se nisuește, ca desbinarea ce a aflat-o, să o perpetueze. Incă o chemare apostolică!

Dacă eu totuși am fost așa temerar, se arăt ce fapt național a făcut George Mezin când cu alegerea de reprezentanți, și am voit să știu, care sunt acele cauze naționale, care au fost atât de bărbătește luate sub scutul lui Pavel Fumor, am făcut-o numai, pentru-că dl George Mezin singur și'a dat numele în public, și d'nsul a aflat de bine a scoate în plan și numele lui Pavel Fumor.

Incă pentru rectificarea părintelui Silviu Bichicean și tipăritele dlui Pavel Fumor din Nrul 4 „de Duminecă” a „Tribunei Poporului” am să le spun numai atât, că sântia sa din a mea parte poate scrie aum îi place; sub pseudonimii: Nereanțul, George Mezin, Pavel Fumor; căci d'nsul de aceea tot în deplină lumină stă naintea mea; deoarece paserea după vers i se cunoaște. Pentru publicul cetitor însă din contră ori cât

de gros vei subscrie, tot în întunec vei rămânea!

Am încheiat deci și numai căutați cine? ci: ce?

Fiar onoratei redacțiuni mulțumindu-i pentru ospitalitate.

Un devotat

Adevăratul Nereanț.

Declaram și noi că închidem discuția. Fie pace!

Red.

Măderat.

De un timp încoace, se publică dela Măderat, în „Trib. Pop.” multe corespondențe în cari se vorbește de o mulțime de lucruri și de unde se vede, că oamenii sunt iritați. Cei păcătoși nu caută să se curețească de tină, ci voesc să măngească și pe alții; nu caută că dacă sunt atacați în onoarea lor, să-și caute reparare pe calea legii, ci se demit la lucruri incompatibile cu oamenii de omenie.

E vorba de învățătorul școlii maghiare din Măderat.

De când a apărut în Nr. 4 dublu al „Trib. Pop.” o corespondență subscrisă de „un corist” (care a făcut rău cu descoperirile, căci le-au uitat păcatele, numai să le fi dat pace să-și facă de cap; să se înce în murdării) numitul învățător în mod necinstit se descarcă asupra mea, se înțelege, sprijinit și de unii binevoitori ai mei! Cu toate acestea, eu nu am ieșit din rezervă, căci de o făceam, sigur nu era bine de cineva...

După ce au văzut nepăsarea mea, s'au apucat a mă ataca în foile străine și anume în „Arad és Vidéke” Nr. 37 a. e. unde exagerează, că așa fi pus pe cineva să arunce un par de vie asupra înv. unguresc Togyer — care tocmă era la cină — că mai gata să-l prădădească(?)

Ce minciună grozavă! Nimic nu-i adevărat.

Altecum se va adevăra în urma cercetătorilor ce am rugat să se facă, pentru ca să fie lumină în cauză. Să se știe cari sunt oamenii de nimica.

De altminterile mi-se pare, că am dat de urma calumniatorului și-l voi afla curând.

Una să o știe d-lor, că eu nu mă tem de ei, căci foarte ne deosebim în toate. Și până când îmi împlinesc conștiințos datorința, n'am să mă tem de nime.

Să mai știe și aceea, că ori-ce acuză vor ridica contra mea (căci așa au scris unul altuia, că vor urma la foaie și cele-

alte) nu le voi răspunde, că nam timp de polemie cu nime, cu atât mai vârtos cu oamenii de seama lor.

Măderat, la 14/26 Februarie 1899.

Petru Vanceu.
Inv. conf.

Onorată redacțiune!

Numai acum am citit corespondența publicată în nrul 5 la cere sunt subscris și eu, când am subscris corespondența mi s'a spus că-i altceva, dar' văzând acum, îmi pare rău că am subscris, pentru aceea vă rog să publicați, că eu nu sunt de părere și aici nu mă învoesc la cele publicate.

Cu stimă

Teodor Ban.

Măderat, 10 Febr. 1899.

A scris înainte noastră: Ioan Petica, econom, Petru Pescariu.

Examen.

În ziua de 1 Februar v. a. e. s'a ținut examenul semestrului I la școala noastră confesională gr-or din Ticușul-român, un examen acesta mai bun ca la sem. II. Acesta e un obicei de când avem pe zelosul inv. George Maican căci zice d'nsul acum fiind earaș pot oameni. mai mulți participă la examen ca la sem. II când e lucrul câmpului.

Un examen acesta ca și care nu s'a mai pomenit. O mirare, o surprindere ne-a cuprins pe toți ce scoteau mititeii din gurile lor. Bătrânii în mirarea lor și azi vorbesc că suntem la coada veacului — că azi copii s'au mai învățat ca părinții.

Coroana întregului examen fu declamările, dialogurile și cântările. — Lacrămi ștergese bătrânii la auzul minunțiilor din gura unor șorecei — când câte doi-trei se sfătuiau despre economie, învățatură ș. a. altu spunea o poesie eroică — altu te facea să rizi — cu haz, prin declamarea unei anecdote țigănească. Ca de încheiere afară de alte cântece frumoase, încă ce ne cântară:

Până când nu aveam școală,
Rânduială, învățător
Zăceam cu toți în boală
La întunec, în cuptor,
Căci bătrânii ce știau?
Numai caru îl mânau
Hois cea! hois cea! (bis.)

Acî bătrâni înghitiră un nod — ce i f. cu zice că suntem la coada veacului — Și în adevăr ar trebui să zic și eu ca ei dacă nu aș ști isvorul că numai prin străduința zelosului nostru învățător s'a făcut totul.

Tot d'nsul a pus nu de mult temeiu unei biblioteci care azi numără la 40 opuri pe ales și des cetite, ear' bani gata în fond la 15 fl. cari mereu cresc — căci din ei

sustine o adevărată librărie școlară de rec-visitate de scris și învățământ, pentru școlari. — Azi copilașii arată cu degetu pre vreu din ei care ar avea măcar numai o cerusă dela jidan — ceea-ce rar să întem-plă. — Eată dar' de unde trebuie purces ca să dedăm poporului nostru ca nici „un ac dela jidan” să nu-l ia.

Jidanul se uită cu ochi reii la porneala aceasta d'a învăța cu școlarii săi. — Mi-se pare că presimțește ceva — doar' nu l'o trece — că pe noi bătrâni ce nu știm fără „hois cea”, destul ne stoarce.

La dorința tuturor ne a promis dl învățător că la Sf. George va da un examen traantea comunei întregi sub cerul liber că după cum bine a zis părintele nostru I. Dumitrescu în vorbire sa, să se convingă toți ce zace în cuibul de cășcioară unde locuiesc micile albinițe cu matca lor, ca să vază sperul lor.

Unul din cei de față.

Invitare la abonament

Decidem prin această abonament pe Quart. I respective semestrul I 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foil, sunt cele următoare:

În Monede:	
Pe un an	fl. 10.--
Pe 1/2 an	” 5.--
Pe 1/4 an	” 2.50
Pe o lună	1.--

Pentru România și străinătate.

Pe un an	franci 40.--
--------------------	--------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, acând o înțindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foil de zi, plus un adaus pentru de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporului dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI”

Raportul dintre oameni și științele medicale.

Disertațiune ținută la 27 Novembre a. tr. în Casina română din Lugoj.

DE

Dr. Mihail Pop, medic.

(Urmare.) 3.

Să luăm un alt exemplu, vă duceți la specialiști ca să știți, că nu suferiți de tuberculosă începândă și fiind-că nu primiți enunțațiunea „nu știu sigur”, și fiind-că voiti părere pozitivă, vi se spune, că aveți „plumăni slabe”, atunci, când nici nu vă lipsește nimica.

E adevărat, că pacientul se departă uneori cu judecată mântuitoare, atunci când ar fi trebuit să fie judecat. Aceasta se întâmplă mai rar, pentru-că pentru D-Voastră este cu mult mai bine, dacă vi se spune că aveți „plumăni slabe” și să vă păziți, decât să vi se spună, că sunteți deplin sănătos prin ce vă eșpună la pericol.

Tuberculosă începândă, în multe cazuri nu s'a poate constata, dar publicul neputând pricepe greutățile, influențază medicul; și mulți oameni vagabundează; rin lume, judecați la viață miserabilă, pentru-că înainte de asta eu căți va ani a esistat o enunțațiune numai judecătoare sau mântuitoare.

Recunosc, că trebuie dată părere pozitivă, dacă nu mai se poate. Dar din contră protestez să siliți medicul la părere hotărâtă, fără cauză, sau să-l dechierați de neștiutor. Publicul mare foarte adese-ori cere nume; și când morbul a primit vigneta generală mai că se simte fericit, crezând că medicul e în curat acuma cu toate acelea. Din contră, dacă vigneta nu se poate lipi, atunci medicul nu știe nimica. Inainte cu vr'un an am văzut o muere bătrână, care a suferit de diare cronică; e foarte posibil că morbul propriu — minte a avut de cauză carcinoma (rac); dar bazat pre principiu, că dintre două păreri, dacă se poate în mod onorific tot deauna trebuie spusă cea mai favorabilă, am decherat familiei că morbul este de fapt diare cronică După câte-va săptămâni am primit dela familia respectivă înștiințarea, că scumpa lor mamă a murit de morbul amintit. Se vede că familia a fost îndestulată, că mama lor a murit în destar cronic de intestine, dar nu a fost îndestulată, cu un nume așa de comun, respective de toate zilele, pre care ei nici nu l-au ținut de morb.

De multe-ori se întâmplă ca vineva să aibă vre'o umflătură de natură dubie, poate fi rac, poate nu. Părerea medicului, care nu e pozitivă, nu ajunge nimica. Aparținătorii

pacientului îl poartă dela medic la medic până nu aud o părere pozitivă.

Și am esperiat, că de multe-ori se îndestulese și cu o părere nefavorabilă, dacă e de atare natură, încât numai încape nici o îndoeală. Această împrejurare o țin de foarte nerațională, pentru-că nu mi pot esplica de unde provine, fără mă face să cred, că așa ceva nu poștește bolnavul. Poate — odată voește să știe și el adevărul; însă în cele mai multe cazuri nu face alt-ceva decât voește să audă, că morbul va decurge favorabil, pentru-că bolnavul se leagă de acela care îi întinde speranță; și îndată ce aude, că sănătatea sa stă pre picior slab, are să onoreze cu încrederea sa pe altă persoană, care are o părere mai favorabilă.

Omul bolnav nu poate să se lapede de sine și de alipirea de viața. Cu privire la cele amintite îi-se spune, că cutare sau cutare voește să știe ceva, ce îi voi răspunde? îi voi răspunde la întrebări. Pentru-că foarte atare ori poate să pună cineva întrebarea; trebuie să mor? Omul nu e în stare să privească în ochii celei mai rele posibilități. Nu, pentru-că nu s'ar încrede în viață, fără că simpla — minte aceea n'o poate face.

Când mă întrețin, că publicul cât de mult ascree numelui, trebuie să amintesc și

aceea, că medicul totdeauna trebuie să-și aleagă cuvintele. Cu cât omul e mai bătrân, cu atât e mai puțin comunicabil. Și e lucru foarte natural să se întâmple următorul caz. „Să curează un caz, de pleurită” pre care și medicul prin tot astfel a numit-o, dar vobind cu rudefe asupra morbului din întâmplare se exprimă cuvântul „aprinde.”

La această scenă se schimbă de odată, o! dar aprindere are? doctorul A, nu ne-a amintit de aceasta. Dacă cineva are aprindere, apoi aceea poate să fie bine sau rău, după cum e cazul. Numele sau liniștește sau alarmează. De o parte aprinderile formează grupa de morbuiri mai cunoscute laicilor; și de aceea și știe acuma cum e situația; și față de inimicul vechi și cunoscut, folosește muștari și diferite unșori chiar și fără ordinarea medicului. Față de aprindere nu e nici un pericol; fie cine știe să o cureze din punctul acesta de vedere numele exprimat liniștește. De altă — dată cuvântul „aprinde” înfrică; și se crede că este ceva, ce dacă nu ne succede a oprima devine periculos. De aceea dacă D-Voastră suferiți în „peurită”, care nume nu l-ați mai auzit până acuma, credeți, că medicul a descoperit ceva nou; și că medicul prim a căzut în acel păcat greu că a trecut ceva cu vederea. (Va urma).

NOUȚĂȚI

Arad, 3 Martie n. 1899

I. P. S. Sa noul mitropolit după toate obștințele, va pleca din Arad Mercuri, săptămâna viitoare.

Consistor plenar. Pe Marți este convocat consistorul plenar al eparchiei radului I. P. S. Sa noul Mitropolit i va lua cu avest prilej rămas bun dela vbași cu cari a lucrat ani mulți, după m d'asemini se vor lua cele din urma msuri în privința viitoareii cârmuirii sericești, până la instalarea noului mitropolit.

Despre I. P. S. Sa noul mitropolit Ioan Ișăcu. „Un fiu sufletesc” din Timișoara este în „Gazeta Transilvaniei” de ieri o corespondență, în care între altele zice: „Pe nedrept am ales Episcop, pe El îl socoteam cel „mai al nostru” dintre toți, adică al raționalismului; și legat am p'atunci multe speranțe de P. S. Sa pentru lupta generală politică, ce o purtam cu stăpânirea țării. Dar, prea de timpuriu după alegere, a trecut să facem experiența, că P. S. Sa ținea mai mult la maxima în „a se da în lături”, ie cât la aceea „de-a da drept” cu superioritatea politică lumească, ba chiar — și asta aproape până cam la finea deceniului trecut — îi eșia în cale celeis, direct sau indirect.”

Ear în altă parte mai scrie:
„In ale noastre interne diecesane este, după mine, un unic punct întunecos, care întunecos va rămâne în această epocă. Este dreptul electoral, care de sus până jos, în parohii, nu a fost privit de ceea ce ar fi trebuit să fie. Acest scump tezaur al muncii noastre populare, trebuia mai bine și mai cu dinadins ocrotit în diecesă; căci numai astfel tractat, ar fi putut ajunge tezaurul să îndulcească pe deplin poporul nu numai pentru viața constituțională pe terenul bisericesc cultural, ci și pe cel politic luman. Noi, Românii, pururea dela biserică și prin biserică am învățat, deci cu drept cuvânt putem aștepta, ca și în această privință învățătura dela biserică să ne vină, și învățătura bună să ne vină.”

O regină bună. Pe pagina întâia a zărilor noastre dăm amănunte despre bună-tatea reginei României, care de 6 ani a lucrat la scrierea și împodobirea unei evanghelii destinată frumoasei și minunatei catedrale de la Curtea de Argeș.

Aci măi însemnăm, că pe pagina întâia a evangheliei este scris:

„Lucrat am această carte cu cele douespresce evanghelii ale patimilor Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos pentru sfânta și Dumnezească biserică a episcopiei Curții de Argeș, întru amintirea prea iubitei și singurei mele copile Maria, care în Jota patimilor a trecut la viața cea vecinică și la al cărei căpătâu am auzit cesticindu-se cuvintele Domnului. Castelul Peleş 27 Aug. 1886. Elisabeta.”

Expulsat. Charles Loiseau scriitor și politician francez, cunoscut și printre Români, pe carei nu odată i-a luat în apărare, a fost expulsat din Austria. Motivat e o scriere a lui, tractând despre „Balcanul slavie și criza Austriei”. Loiseau portacea în Dalmația.

500 geandarmi într'un singur comitat. Ear acest comitat este al Pestei, inima Țării Ungurești, unde socialiștii se mișcă în chip așa de primejdios, în cât s'a hotărât ca în Budapesta să se concentreze 500 geandarmi, cari să țină în frâu pe Ungurii de prin prejur.

Buc stau lucrurile în „inima țării.”

Să ne înțelegem. „Telegrafu” din Stöiu are aierul a ne imputa pentru cele cuprinse într'o corespondență din Orăștie, unde se spunea că menirea băncilor române nu este de a îmbogăți pe cei din direcție, ci de a ajuta în rândul întâiu poporul și apoi de a strânge în jurul băncilor pe toți bărbaii cari duc greul luptei naționale.

Drept ilustrare apoi că directorii și cei

din direcțiile băncilor române nu sunt tocmai așa de grozav plătiți, numitul ziar arată că „Dreznar Bank” a împărțit 2 milioane 450.000 mărci tantiemă directorilor.

Ce se potrivește? Poporul român nu este cel saxon, bogat ca puține neamuri în Europa, și nici una din băncile române n'au să se asemene cu „Dreznar Bank.”

Prin urmare nici directorii români cu cei germani... Dr. Putici, pentru că a ajuns și el la... „tantieme”, nu va pretinde că e financiar ear Hamza dela Lipova nu va fi crezând nici el că poate să se compare cu cei dela... Drezda.

Geandarmi bătuți. Din Oradina ni se scrie, că Duminecă seara a fost bătaie în satul Palaga Bătăuși au fost doi geandarmi și niște Românași. Geandarmii care au fost trimiși în slujbă, însă a înțeles slujba așa că s'au băgat în cărucia pericunatului Wolf Leitman și s'au îmbătut — tun. Ca să le treacă durerea de cap, împănaii au eșit în liber, pe stradă și în loc să dea oamenilor bună seara, au împărțit la palme și la mări și la mici. Intre cei pământului a fost și Toader Scorțea care s'a dus acasă și a pus mâna pe turca cea de fer și a tocat pe un geandarm de i-a sărit toată beția din cap. Ceialalți pământului au făcut și ei ce a făcut Scorțea și îngâmfații împănaii au fost lipți pământului. Puștile li s'au luat și așa goi fără pene și baionete și pușcă și palton au fost făcuți scăpați.

„Omul Vlădicului”. Mai zilele trecute nu știm din ce pricină poliția locală îl căuta cu zor pe David antispiritistul. Dar ia-l de unde nu-i. Primim acum o corespondență din Timișoara, în care ni se scrie că David umblă p'acolo să și desfacă marfa antispiritistă dând pe d'asupra și câte 3-4 pamflete și e pe cale să-și găsească un cuibușor, drept răsplată pentru curajul și inteligența cu care a „combătut” pe „dușmanii” Vlădicului. Fiindcă David a sosit la Timișoara ca „omul Vlădicului”, Putici-pașa i-a făgăduit, că-l va ajuta să ajungă preot în comuna Bucoveț. De vre-o 7 ani David recurge tocmai a 29 oară să fie ales preot. De-l vor alege, societatea română a pierdut p'acest tip de... Sanyaru Vendel. În schimb cei din Bucoveț vor putea zice, că din îndurarea protei și-au găsit și ei — petecul.

O comună românească arsă. Un foc groznic a nimicit aproape total comuna românească, Panticu (Pâncele-Ceh) în comitatul Solnoc-Doboca. 33 familii române au rămas pe stradă acum în gerul ierni, avișia e ajutorul creștinilor cu inimă. Miseria e înfrâtoare. Un ajutor grabnic se așteaptă dela toți Românii cu bunăstare.

Din epoca nepotismului. Suntem rugați a publica următoarele:

Nepoții unchilor dela preparandia din loc sunt stipendiști pe când alții, mai seraci (ba fi a căror părinți au servit înainte al tarului) fiind, nu pot fi împărțaiți de beneficii.

Protejații lui Putici buțați, au beneficii. On deputați sinodali pot zice: „de te voui uita Ierusalime, uitată să fie dreapta mea.”

Hymen. Ana I. Popoviciu și Ian Giurgiu, anunță celebrarea cununiei lor, ce se va serba în 5 Martie n. a. c. în biserica gr.-ort. din Aciliu, la orele 3 p. m.

Petrecere. Credincioșii bisericii române gr. ort. din V-Velenceze arangiază bal la 5 Martie st n. 1899 în sala restauratului lui Nicolae Budai din V-Velenceze strada Clujului în favorul bisericii lor, la care invită cu toată onoarea. Comitetul arangiator: Andrei Horvath, president; Dimitrie Costa, Ioan Jonaș, v. președ; Dimitrie Sime, Nicolae Panea, notari; Pentru Stringău, Ioan Tocai, casari; Flore Os'afi, maior dom. Controlorii: Ioan Damaș, Ioan Moca jun. Georgiu Panea, Ioan Pogan.

Bilanțul comercial al statelor unite Nord-americane din anul expirat 1898, prezintă unul dintre cele mai favorabile de până acum: Importul a fost de 634 Mil. Dollari

esportul de 1227 Mil. Doll. În comparație cu anul 1897 când importul s'a urcat la 742,3 Mil. Doll. ear esportul la 1099,7 Mil. Doll., esportul anului 1898 întrece pe cel din 1897 cu 127 Mil. Doll. Din suma esportului produsele agricole constituie 858 Mil. Doll. adică a treia parte.

Contele Apponyi György, tatăl lui Apponyi, capul partidei „nemzetiste” care se va alătura acum și ea către oala guvernului, a răposat, în vârstă de 91 ani. Pe vremuri el purt se tistii înalte și era omul curții împărătești.

Spânzurat. Alaltăeri a fost spânzurat în Chrudim (Austria) un anume Novotny Franz, care și-a otrăvit șapte copii. Selbaticul înainte de moarte s'a pocăit și plângea amar, rugând pe cei doi preoți cari erau lângă el să facă rugăciuni pentru mântuirea sufletului său. A mai spus, sub spânzurătoare, că iartă pe toți (?), numai pe cei 12 băutari nu, nici pe cele două... Aceștia i-au luat adică întâiu banii, și pe urmă — mințile.

Ghicitura din numărul 6. (Au fost 3 găște) au deslegat o: G. S. Radu, propri. Săcel, Hermina Petcu, Bazoș, Liviu Căldărășiu, Lugoj, Aurelia Ciolac, B. Comloș, Mircea Russu, Arad.

Pe cele din Nrul 5 le-au mai deslegat d'ni Iosif Olariu, Sărăzani, Teodor Jurca, Tivcanul M., P. Haiduc, Cil, Filarel Deigo-rean, Teodor Maliția, Apateu, Nicolae Leuc, suboficer Castel Nuovo, Dalmația, Aurel Dascăl (tot din Dalmația) D. Cosm, Caras-ei. Ana Mureșan Stenesc, Ohaba, Ileana Lencuța, Comloș.

Deslegarea ghiciturilor din Nrul 21 al „Tribunei Poporului.”

Cine a fost omul și femeia? Răsp. Omul a fost tata, femeia a fost fata lui.

Fii unui părinte au următoarea vârstă: Cel mai bătrîn e acum pe de trei ori mai în vârstă de cât cel mai mic, peste 6 ani însă va fi numai pe de 2-ori așa în vârstă ca fratele său (cel mic). Câți ani are fiecare?

Resp. cel mie bătrîn e de 18 ani, cel mic e de 6. Peste 6 ani (18 plus 6) egal 24, adică de 2-ori (6 plus 6) egal 12.

Răspunsul ghicirii a treia este urm.: Oule au fost 81. I-ul călător a mâncat 27, II-lea călător a mâncat 18, III-lea călător a mâncat 12 și au mai rămas 24. Total 81.

în n-ruul viitor vom publica și pe ceialalți deslegători.

Posta redacției.

Simeon Caprița, Dognecea. V'am răspuns prin cartă postală.

Dlui Tr. Radu, notar cercual, Feneș. Răspunsul D-Tale ar cuprinde cel puțin jumătate foaia. Credeți că e atât de interesant, în cât să-l dăm întreg? E peste puținșă! Să ne folosim de el și să luăm esența, aceasta da!

Patriciu Miclăuș, Bichigi. Adresază-te de-a dreptul dlui I. Sasu, mare comerciant în Braila. Va ști să-ți dea toate deslășirile.

G. R. Bistrița. D-Voastră sunteți acolo, puteți în persoană să-i provocați a-și da socoteala. Noi n'avem drept să ne amestecăm.

Almăjanul. Publicând răspunsul dlui C., am încheiat discuția. Nu mai putem și nici e nevoie să mai revenim.

Petru Groza, Zeldiș. Dacă vei putea arăta cu adevărată dela comună că aceea pășune era în folosința sătenilor, nu te poate pedepsi. Apela poți până la vicișpan și minister. Losurile sunt bune, în Arad poți „fă (la bancă) cari numeri au ieșit. — Chestia cu pensia nu-i adevărată.

Posta administrației.

Dlui Epitrop în Bocsig. La noi nu se află

Avis.

Prin acesta se avisează toți preparanzii absol. ai preparandiei gr. ort. din Arad — din a. 1884, fără deosebire de funcția ce ocupă, că în anul acesta vom ținea convenirea colegială după 15 ani de despărțire; deci e rugat fiecare a se adresa subscrișului, când și unde să se țină convenirea.

Măderat, posta Pancota.

Din încredințare mai multor colegi:

Petru Vancu. Invătător.

Repriviri economice:

In a doua jumătate a săptămânei trecute și până azi, vremea a fost rece nu numai pretutindeni în țară, dar și în străinătate; pe unele locuri muntoase a căzut chiar zăpadă în Belgug. Frigul însă n'a stricat nimic sëmănaturilor de toamnă; ele arată foarte frumoase. În giurul Aradului unii economi au chiar sëmănat de primăvară.

Pe piețele străine, comerțul cu grâne a fost liniștit, nu prea era căutare, d'aceia prețurile au cam rămas aceleași.

Pe piețele din țară, tot așa; numai grâul a avut ceva mai multă căutare.

Prețuri:

Grâu: s'a vëndut cu fl. 9.90—9.90
săcară: „ „ „ 7.80—8.—
Orz: „ „ „ 6.20—6.65
Ovăs: „ „ „ 5.75—6.20
Cucuruz (porumb) vechiu . . . — 5.55
„ nou 4.60—4.75

Prețuri cu termen.

Grâu pe Martie fl. 9.71—9.81
„ Aprilie „ 9.42—9.52
Săcară: „ Martie „ 7.80—7.93
Cucuruz: pe Maiu 4.66—4.73
Ovăs: pe Martie 5.79—5.82

Diverse:

Făină de grân:
No 0 1 2 3 4 5 6 7
fl. 16.40 16.80 16.20 14.80 14.— 18.80 12.80 10.—
7 și jum. 8

8.— 5.60

Făină de săcară:
No, 00 0 0I I II B III
— fl. 18.70 18.20 12.70 12.80 11.20 9.70

Tărțe fine fl. 5.— comune fl. —

Meiu (măl. măr.) Nr. 0 1 2 3 4
11.75 11.25 10.75 10.25 9.50

Fasole albă s'a vënd. cu fl. 6 50—7.— 100 kl.
boabe rot. „ 7.50—8.— „

Linte fără gărgărițe „ 10.—16.— „
Mac „ 30.—33.— „

Semănță de cănepă „ —11.50 „

Chim „ —28.— „

Unsoare de porc „ 54.50 55.— „

Slănină „ 46.50—48.50 „

Prune 80/85 bucăți bosniece fl. 18.25
„ 95/100 „ „ „ 9.25
„ 115/120 „ „ „ 8.50
„ 80/85 „ sërbești „ 18.1/2
„ 95/100 „ „ „ 9.1/2

Semințe:

Trifoiu roșu: recolta de 97 cu fl. 38.——48.—

Lucernă: ung. „ 98 „ „ 46.—52.—
„ „ „ 97 „ „ 38.—44.—

In. „ după calitate „ 98 „ „ 48.—53.—
Uleiu de napi „ „ „ 11.—12.—

Petroleu american rafinat fl. 23.— 100 kl

„ rusesc „ 20.50 „

„ de Orșova „ 19.50 „

„ de Brașov „ 18.25 „

Spiri grob pentru rafinat fl. 17.50—17.75

Lână: de vară fl. 92.—93

„ vëndută 85.—86

„ albă 95.—108

Pei lucrute:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl fl. 138.—140

„ „ 14—20 „ „ 144.—148

„ Zweisatz „ 20—22 „ „ 130.—132

„ Dreisatz „ 20—24 „ „ 135.—138

„ „ 25—28 „ „ 140.—142

„ de bivoli „ 28—32 „ „ 142.—144

ULTIME ȘTIRI

Papa bolnav.

Roma, 2 Martie.

Papa, care împlineste astăzi vârstă de 90 ani, căpătase de două zile friguri destul de tari, care purcedeau dela o umflătură veche ce o are în pulpa piciorului stâng. Doctorii lui de casă i-au făcut operație pe care Sfântia Sa a îndurat-o cu bărbăție, ba așa zicând glumind și mirându-se mai mult de îndrăzneala lor, că — zice — „să încumetă a opera pe un moșneg de vîrsta sa”. Nici nu i-s'a aplicat cloriformul. Ori-ce primejdie a dispărut. Medicul Mezzoni s'a exprimat, că Sf. Sa „desigur se va vindeca și va trăi încă mulți ani.”

Editor: Aurel Popovici-Bărcianu.

Redactor responsabil Ioan Russu Nărlanu.

„Transilvania“, organul „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“. Director Dr. C. Diaconovich. Nrul de pe Nov. și Dec. are următorul Sumar: La Finea anului. Descântece de dragoste (din Banat). Descântece de deochiu. Statistica Românilor din Transilvania în 1733, de N. Togan. Din despărțiminte. Știință literatură și artă: „Revista Economică“ Anuarul financiar și economice pe 1898, de Petra-Petrescu. Partea oficială.

La tipogr. „Tribuna Poporului“

să execute tot soiul de

Cărți de vizită

Tiparul cel mai variat și mai frumos.

Prețurile mai mici ca ori și unde.

Călimdarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călimdarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru preoții, învățătorii, notarii, advocații, medicii și toți inteligenții români dacă nu s'ar cumpăra acest călimdar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

ANUNȚ.

Un învățător gr.or. român cu caracter nepătat având o praxă metodică foarte bună, dexteritate musicală temeinică și voce plăcută de

BARITON

precum și dexteritatea în ori și ce fel de cântări bisericesti, — din considerare că în comuna în care de prezent să află, — nu-și poate valida puterile pe terenul muzicii vocale (corale), dorește a să strămuta tot în calitate de Inv. în o atare comună, în carea un atare individ ar fi bine primit și venit. Locuri cari pot servi ca centre seu chiar și comunele ce sunt în nemijlocita apropierea de tren, sunt preferite.

Condițiunile se stabilesc reciproc — prin mai jos însemnata adresă.

Posta restante.

KOSOVA

Krassó Szörény m.

Allegro appassionato.

293 3-6

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 86

„TRANSILVANIA“

IN SIBIU.

asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și explostune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănod, Caruș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vech, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moși 220 24—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

OPURI ȘI BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.

A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

F L I C U R I

Invitări, cărți de vizită, ANUNCIURI funebreale